Poštnina plačana v gotovini.

Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1·—, na 16 straneh Din 2·—, mesečna naročnina Din 20·—, za tujino Din 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Slomškov trg štev. 4.

Št. 135 | Ljubljana, petek, dne 7. novembra 1930 | Leto I.

Pričetek pripravljalne razorožitvene konference

Konferenca se je otvorila včeraj v Ženevi v navzočnosti zastopnikov 32 držav - Optimističen govor ameriškega poslanika Gibsona - Precejšnji izgledi za rešitev spora med Francijo in Italijo

Ženeva, 6. novembra. AA. Danes se je začelo sedmo zasedanje pripravljalne komisije za razorožitev. Navzoči so bili delegati 32. držav. Šefi delegacij so dali izjave o stališču svojih držav.

Šef nemške delegacije grof Bernsdorf je izjavil, da bo Nemčija sodelovala pri vsakem delu, ki mu je namen omogočiti razorožitev. Konvencija bi se morala podpisati še pred koncem 1931. **Šef ameriške delegacije poslanik Gibson je rekel, da upa, da bo načrt konvencije o razorožitvi izdelan do 18. decembra t. l. Dalje je izjavil, da se** ameriške Združene države vse bolj protivijo kontroli razorožitve s pomočjo znižanja proračunov. **Gibson ni nič omenil svojih razgovorov z Mussolinijem in tudi ni navedel nikakih podrobnosti, vendar se po teh njegovih besedah lahko sklepa na njegov optimizem.**

Rim, 6. novembra. n. Francosko-italijansko pomorsko vprašanje prihaja v svojo zaključno fazo. Fašistovski tisk le nerad piše o misiji Gibsona, ki je zelo optimistično razpoložen glede likvidacije italijansko francoskega spora. Gibson se je po povratku iz Washingtona, kjer je bil gost Hooverjev, v Parizu posvetoval s Tardieujem in Briandom, od tam pa je krenil v Rim, kjer se je sestal z Mussolinijem in Grandijem. Izjavil je, da ni dobil misije, da posreduje med Francijo in Italijo, da pa očitno pove, da se **kot delegat ameriške vlade v komisiji za pripravo splošne konference za razorožitev zanima za to, kako bi se čim prej mogel rešiti ta spor.** Ta izjava je bila neobičajno jasna. Ko se je on posvetoval v Rimu z Mussolinijem in Grandijem, so prihajala iz Washingtona poročila, da se je Stimson angažiral za uspeh Gibsonove akcije, da se namreč ta spor likvidira, da bo nato mogoče aplicirati londonski pakt v vsej njegovi celoti. Trojni pakt se mora po intencijah velikih oceanskih sil razširiti tudi na Francijo in Italijo, da se bo dala na ta način sistematično izvajati redukcija pomorske oborožitve pri vseh petih velikih pomorskih silah. Če pa bi se ta pakt ne razširil tudi na Francijo in Italijo, **potem bi imeli obe sili svobodne roke in pakt, ki veže le Ameriko, Britanijo in Japonsko, ne bi mogel biti zadostno jamstvo za ravnotežje na morju.** Zaradi tega je razumljiva Gibsonova akcija in skrb britanske vlade, pa tudi japonske in ameriške. Velika Britanija, Japonska in Amerika bi prav tako proporcijonalno povečevale tonažo in silo svoje vojne mornarice.

Nerazumljivo je, da noče fašistovski tisk načeti direktno tega vprašanja in da se mu izumika. Fašistovski tisk pred vsem noče povedati, kaj je Gibson počenjal v Rimu pri Mussoliniju in Grandiju, marveč aje srdito napada inozemske liste in protestira posebno proti francoskim in britanskim vestem, da bi bila namreč Italija pripravljena odnehati od zahteve o popolni enakosti s Francijo na morju.

»Giornale d Italia« kot tolmač teženj fašistovske vlade trdi, da je fašistovska diplomacija že na konferenci v Londonu jasno povedala in obrazložila, kaj misli Italija v vprašanju pomorske razorožitve. Italijanski delegati so tedaj baje stavili koncilijanten predlog, ki ga pa do sedaj italijanski listi niso objavili. Sedaj pa ga pričenja »Giornale d Italia« odkrivati. Ta predlog je obstojal v tem, **da se z ozirom na današnjo silo in višino tonaže italijanske in francoske mornarice sklene sporazum do 1936 leta, da bi tega leta Italija in Francija bili enaki glede gradnje novih vojnih ladij.** Potemtakem bi v prihodnjih petih letih Italija in Francija mogli letno graditi obe enako veliko mornarico. **Italija bi torej imela pariteto s Francijo glede novih modernih ladij.** »Giornale d Italia« naglaša, da francoski tisk neprestano obsoja veliki govor, ki ga je imel Mussolini v palači Venezia, ko je dejal, da se bo rešil pomorski spor med Francijo in Italijo le tedaj, ko bo Francija priznala Italiji pravico do popolne pomorske enakopravnosti. Pomembno je in tudi zelo simptomatično, da se »Giornale d Italia« ne ozira na vse to tako, kot bi se moral, in da le naglaša, da francoska vlada še ni dala svojega definitivnega odgovora, ali sprejme predlog, ki so ga ob svojem času stavili italijanski delegati v Parizu. Istočasno se mora iz vsega tega sklepati, **da je vendar uspela akcija Gibsonova in prijateliska intervencija Velike Britanije ter da bo spor, kot vse kaže, zares likvidiran v bližnjih dneh.** Italija torej ne bo imela popolne in absolutne enakosti na morju s Francijo, marveč bo dobila pravico da gradi isto toliko novih modernih vojnih ladij kot Francija za dobo prihodnjih petih let.

Incident med predsedstvom konference in novinarji.

Ženeva, 6. novembra. AA. Na današnji otvoritvi zasedanja pripravljalne razorožitvene komisije v Društvu narodov, so inozemski novinarji v znak protesta korporativno zapustili sejo, ker ni predsednik, nizozemski delegat Loudon dovolil, da se prevede govor ruskega zunanjega ministra Litvinova, ki je govoril angleški, na francoski jezik, kakor je bilo doslej običajno. Po tem incidentu se je seja nadaljevala pod predsedstvom lorda Cecila, ki je odklonil splošno debato in zahteval, naj komisija razpravlja kakor običajno po dnevnem redu od točke do točke. Nato je govoril nemški delegat Bernsdorf, ki je v svojem govoru naglasil, da se komisija ni držala principov, ki vodijo k razorožitvi. Dokler bo trajalo to postopanje, bo Nemčija prisiljena odkloniti razorožitveni dogovor. Nadalje je naglasil, da se ne more govoriti o ureditvi tega vprašanja, ker so vsi razgovori tekom zadnjih let ostali brez uspeha in so narodi izgubili vsako upanje, da pride do napredka v tem vprašanju. Od londonskih pogajanj ni bil dosežen noben praktičen uspeh. Bernsdorf je zaključil, da mu je nemška vlada naložila, naj zahteva takojšnje sklicanje razorožitvene konference.

Wilsonova stranka v Ameriki zopet na površju

V novi poslanski zbornici bo 218 demokratov proti 212 republikancem - Izid volitev pomeni nezaupnico dosedanji politiki preds. Hooverja - Usoda novih carinskih tarif

New York, 6. novembra. d. Prezident Hoover je pri volitvah v reprezentantsko zbornico in v senat doživel poraz. Njegovo politiko je ameriško ljudstvo odklonilo. Že 20 let ni noben prezident za časa svojega poslovanja doživel tako težkega poraza. Republikanci so sedaj izgubili še več glasov, kakor so jih pridobili pri zadnjih volitvah.

Po zadnjih volilnih rezultatih so dosegli demokratje v reprezentantski zbornici 218 mandatov, republikanci 212, razen tega je bil izvoljen 1 poljedelski kandidat in pa 1 neodvisen republikanec. Demokratje so že s tem dosegli v reprezentantski zbornici večino. Tudi v senatu so dosegli demokratje večino in sicer 1 glas. Neznani so še doslej trije rezultati za reprezentantsko zbornico.

Od izvoljenih državnih guvernerjev je 16 demokratov, 11 republikancev, a v državi Minesotta je bil izvoljen delavski kandidat za guvernerja.

London, 6. novembra. d. Dopisniki londonskih listov v Washingtonu javljajo skoraj soglasno, da bodo v prihodnjem kongresu, tako v senatu, kakor tudi v reprezentantski zbornici, tvorili večino demokratje. Dopisnik londonskega »Timesa« je mnenja, **da pomeni izid volitev hkratu nezaupnico dosedanji politiki prezidenta Hooverja.** Posebno je očitno, da so volilci glasovali za odpravo prohibicijskega zakona in da so zahtevali, da se mora prihodnji parlament baviti s socijalno-političnim problemom brezposelnosti. Poraz republikancev pa so deloma povzročile tudi zadnji čas odkrite škandalozne afere v petrolejski industriji, kakor tudi različne korupcijske afere, zlasti pa afere glede pogodb o zračnih poštah. V pogledu carinske politike so londonski dopisniki mnenja, da demokratje ne bodo delovali na bistveno izpremembo sedaj veljavnega carinskega tarifa. Računati pa je treba, da se bo sistem izvoza poljedelskih produktov bistveno izpremenil.

New York, 6. novembra. AA. Generalni sekretar ministrstva za delo Davis je dobil pri senatnih volitvah v državi Pensilvaniji 804.000 glasov.

New York, 6. novembra. AA. »Newyork Times« pripisujejo Hooverjev poraz dejstvu, **da se je pojavila velika brezposelnost, da pritiska na gospodarstvo depresija in da je vlada izdala novo carinsko tarifo.**

Povratek Nj. Vel. kralja v Beograd

Beograd, 6. novembra. k. Danes popoldne ob 16. uri sta se vrnila v Beograd Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica s prestolonaslednikom in obema mlajšima princema pa je ostala še nadalje v Topoli.

Dr. Beneš poseti Venizelosa

Praga, 6. novembra. n. Zunanji minister dr. Beneš bo baje meseca decembra s svojo soprogo v Atenha vrnil poset grškemu ministrskemu predsedniku Venizelosu, ki ej lani posetil Prago. Dr. Beneš in njegova gospa bosta ob tej priliki gosta grške vlade. Govore, da bo imel dr. Beneš pri tem posetu zelo resne posle in razgovore z zunanjim ministrom Mihalokopulosom. Pri tem se bo pokazalo, da si je Grčija z ankarskim sporazumom ohranila popolnoma svobodne roke za pogajanja z drugimi državami.

Položaj MacDonaldove vlade

London, 6. novembra. n. Vsi današnji jutranji listi naglašajo, da je zaradi nastopanja liberalnih disidentov ogrožen položaj laburistične vlade, ker se vsak čas utegne dogoditi, da bodo tudi drugi liberalci, kaor je storil sir Hutchinson, glasovali proti vladi. Liberalni »New Cronicle« celo javlja, da se laburistična stranka pripravlja že na volitve in da zbira že volilni fond,

London, 6. novembra. n. »Times« javljajo, da se je včeraj vršila prav dolga seja zastopnikov treh strank v vprašanju delavske brezposelnosti. Zastopniki pa se niso mogli zediniti niti na skupno poročilo in bo tako vsaka stranka predložila svoje lastno poročilo.

Madjarski ukrepi proti Otonu

Budimpešta, 6. novembra. n. Ker vlada že več dni veliko vznemirjenje, ker da ima baje priti Oton Habsburški na Madjarsko, je vojni minister Gömbös izdal nalog, da se 20 in 21. t. m. posebno strogo zasede zahodna državna meja in da se ne pusti v državo nobena sumljiva oseba. Orožništvo in policija morata biti ista dni v permanenci.

Izgon bivšega brazilskega predsednika

Rio de Janeiro, 6. novembra. AA. Nova vlada namerava izgnati bivšega predsednika Luisa. Obenem bodo bivšemu predsedniku odvzete vse politične pravice.

Hud potres v Bolgariji

Sofija, 6. novembra. AA. Snoči ob pol 10. se je čutil hud potres v severno-zapadni Bolgariji. Najbolj so prizadeti kraji Berkovac, Kubuč, Petroheni. Mnogo hiš je pokopalo. Škoda še ni ugotovljena.

Anglija ne odstopi Malte

London, 6. novembra. AA. Spodnja zbornica je zavrnila z večino 31 glasov mocijo, ki so jo vložili konservativci proti gospodarski in socijalni politiki sedanje vlade.

Minister za kolonije je odgovoril na interpelacijo lorda Stricklanda. Pri tej priliki je demantiral fantastične govorice, ki jih razširjajo o položaju na Malti, in o tem, da bo Malta prepuščena suverenosti neke druge države.

Krvavi spopadi v Indiji

Bombay, 6. novembra. AA. Pri sinočnjih neredih je bilo 21 redarjev ranjenih. Njihove poškodbe so lažje. Izgredniki so se zbrali v bližini policijskega komisarijata, da bi imeli shod, ki jim ga je policijski komisar prepovedal. Redarstvo je moralo opetovano streljati. Množica se je še nadalje upirala in obmetavala redarje s kamenjem. Kakih 100 izgrednikov je bilo ranjenih, od teh so morali 80 prepeljati v bolnico.

Madjarska je dobila posojilo

Budimpešta, 6. novembra. n. Madjarska vlada je dobila v Londonu pri firmi Rotschild posojilo 1,000.000 funtov šterlingov. Ta znesek je le predujem na madjarsko dolgoročno državno posojilo.

Brez denarja

Sofija, 6. novembra. AA. Pod naslovom »Bolgarska narodna banka nima denarja« poroča list »Novo Vreme«, da banka ni plačala niti svojim uradnikom plač.

Nova strašna rudniška katastrofa

Eksplozija v rudniku v Millfieldu (Ohio) zahtevala 94 žrtev

New York, 6. novembra. d. V velikem rudniku družbe Creek Coral Comp. v Millfieldu, država Ohio, je nastala strašna rudniška katastrofa, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev. Nastala je na dveh krajih silovita eksplozija, ki je povzročila v rovih strašen ogenj in obenem razvijanje strupenih plinov. Reševalna akcija je bila zelo otežkočena. Že pri vhodu v rudnik so našli 26 delavcev, ki so bili strašno razmesarjeni. V trenutku strahovite eksplozije se je nahajal v rudniku tudi predsednik omenjene premogovne družbe, ki je v spremstvu mnogih uradnikov nadzoroval delo. Vsi so postali žrtve katastrofe.

Athenes (Ohio), 6. novembra. AA. Iz rudnika, kjer se je včeraj pripetila eksplozijska katastrofa, so potegnili 85 trupel ponesrečenih rudarjev.

Athenes (Ohio), 6. novembra. AA. Uprava rudnika, kjer se je včeraj pripetila eksplozija, razglaša, da so rešilni oddelki potegnili iz rovov 26 rudarjev, ki so bili še živi. 6 rudarjev je bilo oddanih v bolnico. **Ranjeni rudarji so imeli popolnoma zelene obraze od strupenih plinov, ki so jih vdihavali.** 20 rudarjev se še vedno nahaja v porušenih rovih, ali se nadejajo, da jih bodo rešili.

Athenes (Ohio), 6. novembra. AA. Uradno razglašajo, da je rudniška katastrofa zahtevala 94 človeških žrtev.

New York, 6. novembra. n. Število mrtvih pri strašni katastrofi v premogovniku v Miellfieldu (Ohio) je mnogo večje kakor se je v začetku mislilo. Ugotovljeno je, da je bilo še 165 rudarjev v porušenih rovih, katerih rešitev je nemogoča. Skupaj s temi znaša število mrtvih do sedaj 235. Reševanje je smrtnonevarno, ker so kanali za zračenje rovov zasuti in iz rovov samih neprestano prihajajo strupeni plini. Med mrtvimi, ki so jih do sedaj izkopali, je tudi predsednik premogovnika Titus, ki je bil za časa eksplozije s petorico strokovnjakov v rovu na kontroli. Do sedaj so spravili na dan 70 iznakaženih trupel, od katerih jih mnogo niso mogli identificirati.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 6. novembra. d. Mirno, lokalno večinoma oblačno vreme. V ravnini megla. Podnevi milejše.

Vzgled preporodovcev

Vsakdo ima dolžnost do svojega naroda, toda nihče tako lepe in tako zanosne ko mladina. Samo mladina ima pravico, da usmerja življenje naroda le iz idealne plati in brez ozira na vse težave in ovire, ki jih prinaša življenje. Samo mladini ni treba delati nobenih kompromisov, ki tako često kompromitirajo tudi najsvetejšo misel. Brez ozira na vse težave praktičnega življenja se ima mladina ravnati le po ognju in svetem navdušenju, ki je v njej.

Zato je mladina polet naroda. Če se ona prav zažene, če je njen zalet dober, potem skokoma napreduje narod, potem ima narod generacijo, ki ga vzdigne za celo stopnjo. Kakršna mladina, takšna cela generacija kasneje in zato je odločilne važnosti, da si zna narod vzgojiti mladino, ki ima zalet.

Preporodovci so bili takšna mladina. Močna in silna je še bila avstro-ogrska monarhija in prav nič ni kazalo, da bi moglo biti te velesile konec. In vendar so v tem času pričeli idealni študenti izpodkopavati njene temelje in oznanjevati jugoslovansko svobodo. Tako neenaka so bila sredstva na eni in na drugi strani, da ni čuda, če so starejši ljudje zmajevali z glavami. Na eni strani do zob oborožena velesila, na drugi strani pa čete študentov. Ali ni vendar jasno, da je položaj čete brezupen?

Dejansko pa vendarle ni bil in samo par let je preteklo in tudi najbolj smele sanje so bile uresničene. Idealisti in sanjači so bili močnejši ko vsi kanoni in vse orožje monarhije. Ta silna moč mladine pa je izhajala iz njenega nepremagljivega patriotizma, iz njene neomahljive vere v narod in iz njene vseobsegajoče ljubezni do naroda. Te duhovne sile so ubile vse pomisleke, vzele vsem težavam njih moč in z zaletom, ki je lasten le junakom, so šli preporodovci na delo za osvoboditev svojega naroda. Naj so padale žrtve, naj so se kopičile težave, zvesto in neomajno so se bližali svojemu cilju, dokler ga niso dosegli.

S tem so dali preporodovci vsem vzgled, kako treba delati in zlasti oni mladini, ki že uživa sadove naše svobode. Pravo ljudsko gibanje za osvoboditev jugoslovanskega naroda so zanetili preporodovci, slično ljudsko gibanje za utrditev tako težko pridobljene svobode naj zaneti sedanja mladina. Zaletu predvojne generacije naj sledi zalet povojne generacije, da bo razvoj naroda harmoničen in silen. Ta opomin narekuje sedanji mladini vzgled preporodovcev.

Mladina je močna in silna samo takrat, kadar je nositeljica velike ideje, Kadar se mladina izgublja v podrobnostih, kadar jo ne vodijo visoki cilji, tedaj ni v mladini sile, ki bi jo rešila iz dolgočasne povprečnosti. Preporodovcem je dala polet jugoslovanska misel in prav ta misel mora dati polet tudi sedanji mladini. Kajti samo okviren program jugoslovanske misli je dosežen, dočim še vse drugo čaka na svojega mojstra.

Ta mojster naj postane generacija, ki jo bo spravila v zalet sedanja mladina. Vse pogoje ima sedanja mladina, da ta cilj doseže, ker ni ji treba premagovati ne strankarskih ovir in ne nobenih drugih. Samo v svoje srce naj pogleda, kako je tam zapisana pravica in resnica in brez ozira na vse drugo naj jo potem širi in uveljavlja. Kajti pri vsem svojem idealizmu mora biti mladina objektivna, da je vedno le za dobro in pravično stvar in da je vedno proti vsaki krivici. Iz odpora proti krivici, iz ljubezni za pravično stvar svojega naroda so šli preporodovci na težko pot in prav tako naj stori sedanja mladina.

Desetletno strankarsko življenje je vneslo v naše javno življenje vse polno navlake, napak in mlačnosti. Ogenj mladine naj očisti naše javno življenje od vseh teh zlih posledic prenapetega strankarskega življenja in z gibanjem, ki bo zagrabilo dušo naroda, naj ustvari mladina pogoje za novo življenje.

Inicijativa za naše boljše življenje naj sedaj, ko je s 6. januarem in 3. oktobrom dana možnost za to, pride na mladino. Iz nje morajo iziti apostoli življenja, iz nje morajo priti oni možje, ki bodo uresničili to novo življenje.

Vzgled preporodovcev je postal za mladino dolžnost. Brez ozira na vse težave treba se posvetiti jugoslovanski misli, da bo mogla tudi sedanja mladina reči čez leta, da je storila svojo dolžnost. Preporodovci so jo izvršili, naj jo izvrši še sedanja mladina.

Važni sklepi včerajšnje seje ministrskega sveta

Besedilo zakona o davku na samce odobreno -- Družine z nad devetimi otroki se oprostijo vsakega davka

Beograd, 6. novembra. k. Pod vodstvom ministrskega predsednika in notranjega ministra generala Petra Živkovića se je vršila danes od 17. do 19.15 seja ministrskega sveta, ki so se je udeležili vsi gg. ministri. Na seji so pretresali poročila ministrov z njihovega potovanja med narodom. Sprejeli so definitivno redakcijo zakona o likvidaciji agrarnih odnošajev v begluških zemljah v Bosni in Hercegovini. Minister financ je dobil pooblastilo, da izda potrebno število obligacij.

Na isti seji so sprejeli redakcijo zakona o davkih na samce in zakona, po katerem se osvobodijo vsakega davka družine, ki imajo preko devet otrok. (Centralni Presbiro.)

Politična preganjanja in aretacije v Italiji

Policija je pozaprla te dni veliko število znanih in uglednih oseb Bivši ministrski predsednik Bonomi in bivši vojni minister Soleri med aretiranci

Milan, 6. novembra. n. Italijanski listi ne smejo pisati o preganjanju, ki je sedaj na dnevnem redu v Italiji. Navzlic temu pa je javnost izvedela, **da je bilo te dni aretirano veliko število uglednih oseb, med njimi posebno bivši minister Bonomi, bivši drž. podtajnik v Nittijevem kabinetu Bellotti, bivši vojni in finančni minister Soleri, advokat dr. Parri, advokat dr. Riccardo Bauer, vseučiliška profesorja Rossi in Bossi, dalje Fabro itd.** Soleri, ki je pristaš Giolittija, je bil prijet, ko se je komaj vrnil iz ječe. Njega kakor tudi Bonomija in Bellottija čaka novo preganjanje. Prognanstvo in težka ječa čaka tudi Parrija in Bauerja, ki sta izdajala znani liberalni protifašistovski list »Café«, dokler še ni bil prepovedan. Ta preganjanja so se začela takoj na dan Mussolinijevega govora prefektom, v katerem je naglasil, da bodo začeli preganjati politične nasprotnike.

Izselitev ogrskih optantov iz Jugoslavije

Popolnoma korektno postopanje naših oblasti -- Brezvestna gonja madjarskega tiska

Beograd, 6. novembra. AA. Glede na kampanjo madjarskega časopisja kakor tudi z ozirom na vesti, ki so bile razširjene v inozemstvu o dozdevnem izgonu madjarskih optantov iz Jugoslavije, je bilo na merodajnem mestu izdano tole obvestilo:

S trianonsko pogodbo o miru je določeno, da se morajo osebe, ki so pptirale za Jugoslavijo na Madjarskem in za Madjarsko v Jugoslaviji, izseliti tekom enega leta po uveljavitvi te pogodbe. Ta rok je bil z vzajemnim sporazumom med Jugoslavijo in Madjarsko opetovano podaljšan. Zadnji rok pa mu je bil določen s 1. novembrom t. l. Jugoslovanska vlada je glede na tehnične težkoče, ki so združene z nastanitvijo jugoslovanskih optantov, ki bi se morali izseliti iz Madjarske, in zaradi neugodnosti preselitve tik pred zimo smatrala za potrebno, da predlaga madjarski vladi, naj se rok preselitve podaljša za 6 mesecev, to je do pomladi prihodnjega leta. **Madjarska vlada pa je odbila jugoslovanski predlog ter je pozvala svoja oblastva, da jugoslovanske optante, ki ne bi zapustili madjarskega ozemlja do konca meseca oktobra, nasilnim potom izseli do 1. novembra t. l.** To so tudi storili. Tako je jugoslovansko mejo te dni prestopilo do 400 rodbin. Ker je madjarska vlada odklonila predlog, da se rok izselitve podaljša, je Jugoslavija vse osebe, ki so v Jugoslaviji ali na Madjarskem optirale za Madjarsko in s tem postali polnopravni državljani Madjarske, pozvala, naj do 1. novembra zapuste jugoslovansko ozemlje. Doslej se je tako izselilo okrog 170 madjarskih rodbin. Za izselitev madjarskih optantov so jugoslovanska oblastva dovolila vse olajšave, kakor so predvidene v mirovni pogodbi. Zato je pisava madjarskega časopisja, kakor tudi vest o izgonu Madjarov iz Jugoslavije povsem netočna.

Volilna borba v Avstriji na vrhuncu srditosti

Nad sto volilnih shodov na dan samo na Dunaju -- Schutzbund ni bil razpuščen -- Senzacijonalna razkritja dr. Deutscha

Dunaj, 6. novembra. d. Še dva dneva ločita Avstrijo od parlamentarnih volitev. Volilna borba je danes dosegla vrhunec. Propaganda je stopila v zadnjo fazo. Ulice so prenapolnjene raznih volilnih letakov, brošur in posebnih izdaj dnevnih časopisov. **Dnevno se vrši samo na Dunaju nad 100 volilnih shodov.** Pričela je tudi agitacija od volilca do volilca. Pošta je zabarikadirana z raznimi volilnimi pismi in letaki **Najhujša volilna borba se vrši na Dunaju med socijalnimi demokrati, krščanskimi socijalci in Schoberjevim blokom.** Druge stranke so potisnjene v ozadje. Mnogi volilci so postali že popolnoma indiferentni in apatični.

Dunaj, 6. novembra. d. Hišne preiskave pri socijalnih demokratih so se tudi danes nadaljevale z vso strogostjo. Policija je preiskala lokale socijalnodemokratičnega strankinega tajništva v VII. in XX. okraju. Dalje je preiskala še lokale nekaterih konsumnih društev, socijalističnih organizacij in socijalističnih sportnih društev. Policija je celo preiskala sportne prostore vseh društev. Rezultat je bil negativen. Policija je danes pri nekaterih osebah zaplenila ubijače, razno drugo agresivno orožje in celo turistovske okovane palice. Hišne preiskave so drugače potekle popolnoma mirno.

Najstrožje preiskave se vrše tudi po deželi, osobito na Štajerskem. V Brucku ob Muri, Kapfenbergu in drugih industrijskih krajih so posamezne ulice gosto zasedene z orožništvom in vojaštvom. V teh krajih je policija zaplenila 56 pušk, 600 komadov razne municije in 1 revolver. Policija je prepričana, da so socijalni demokratje pravočasno poskrili vse orožje, a ne more izslediti skrivnih skladišč. Vse na deželi zaplenjeno rožje je bilo prepeljano na Dunaj ter izročeno policiji v varstvo. O rezultatih hišnih preiskav je bilo uradno obveščeno državno pravdništvo, ki je že odredilo, da se uvede kazensko postopanje proti vsem socijalnodemokratičnim društvom in njih funkcijonarjem, kakor tudi proti posameznim osebam.

Nocojšnji radikalni »Abend« javlja, da namerava politična oblast odrediti razpust republikanskega »Schutzbunda«. **Uradno to vest dementirajo. »Abend« je bil zaradi te vesti nocoj zaplenjen.** Listi nadalje javljajo, da se hišnih preiskav udeležujejo tudi voditelji »Heimwehra«, osobito na Štajerskem. Tu so heimwehrovci izvršili pri socijalnih demokratih hišne preiskave kar na lastno pest in odgovornost. O poročilih o zaplenitvi ročnih granat pravi »Arbeiter Zeitung«, da niso bile nikjer zaplenjene prave ročne granate, marveč samo takozvane »granatne atrape«.

Dunaj, 6. novembra. d. Major Pabst je sporočil, da prispe na Dunaj prihodnji torek po končanih nedeljskih volitvah.

Dunaj, 6. novembra. d. Na velikem zborovanju v XI. dunajskem okraju je nocoj govoril načelnik republikanskega »Schutzbunda« narodni svetnik dr. Deutsch o preiskavah za orožje na Tirolskem in podal to-le senzacijonalno odkritje: Bilo je pomladi leta 1926. Takrat je imel Mussolini svoj sloviti grozilni govor proti Avstriji, v katerem je dejal, da bi se italijanski fašisti ne obotavljali, zanesti trikoloro tudi čez Brenner. Tirolskega ljudstva se je polastilo veliko vznemirjenje. Deželna vlada tirolska se je obrnila na samoobrambne formacije in jih povabila, da sodelujejo pri obrambi Tirolske proti italijanskim fašistom. Vršili so se daljši razgovori med tirolskim deželnim glavarjem in med načelnikom republikanske obrambne zveze v Innsbrucku. Pri teh razgovorih so se domenili o vseh podrobnostih sodelovanja obrambne zveze. Pogajanja s heimwehri pa so naletela na težave. Heimwehri so bili takrat pod poveljstvom bivšega podmaršala Pichlerja. Ker je imel ta general višji čin, kakor takrat poveljujoči general zvezne vojske Suttner, je nastala težava zaradi vrhovnega poveljstva. Podmaršal Pichler se ni hotel podrediti pod poveljstvo mlajšega generalmajorja Suttnerja. To vprašanje čina — kakor je že komično — je bil glavni vzrok zakaj so se heimwehri na obrambnih bojih za Tirolsko proti italijanskim fašistom desinteresirali. Republikanska obrambna zveza je seveda brez pridržkov bila pripravljena bojevati se pod poveljstvom častnikov zvezne vojske. Vršila so se tudi pogajanja s centralnimi oblastvi. Med tedanjim ministrom za vojsko Vaugoinom — sedanjim zveznim kancelarjem — in med govornikom — dr. Deutschem — so se vršili neposredni razgovori. Tem je sledila nadaljna seja v prostorih republikanske obrambne zveze. Na to sejo so prišli tudi častniki operacijskega oddelka zveznega ministrstva za vojsko. Pri teh posvetovanjih je bilo sklenjeno, da se bojev udeleže ne samo člani tirolske obrambne zveze, temveč da bi bili pri prvem alarmu tudi člani dunajske obrambne zveze poslani na Tirolsko. Takrat seveda je tirolska obrambna zveza imela orožje. Sedaj pa je Vaugoin obrambni zvezi to orožje deloma zopet odvzel in se še baha s tem junaštvom. Ali naj morebiti sedaj objavim akte o sodelovanju obrambne zveze pri obrambi Tirolske? Ali naj še kaj drugega povem o tem najdenem orožju? Vprašam javno zveznega kancelarja Vaugoina: »Ali naj objavim pisma, ki jih je on osebno pisal v tej zadevi?«

———

Zanimanje za naše blago v Italiji

Beograd, 6. novembra. AA. Po sporočilu generalnega konzulata kraljevine Jugoslavije v Bariju je v provincah Pula, Basilicata, Kalabrija in Sicilija živo zanimanje za produkte naše države. Zato zavod za pospeševanje zunanje trgovine predlaga, naj naši izvozniki stopijo v stike z uvozniki na tamkajšnjih tržiščih.

Italija dementira vesti o posojilu

Rim, 6. novembra. AA. Listi demantirajo poročila francoskega časopisja o tem, da namerava italijanska vlada najeti posojilo v Združenih državah.

Nove poštne znamke v Romuniji

Bukarešta, 6. novembra n. Prvega t. m. so dali v promet nove poštne znamke s sliko Karla II.

Resolucija konference jugoslovanskih mest

Beograd, 6. novembra. l. Danes dopoldne so zastopniki zveze jugoslovanskih mest nadaljevali svojo konferenco. Dopoldne je bila seja le kratka. Oglasili so se nekateri delegati s predlogi glede splošne resolucije in njene redakcije. Redakcijo resolucije so poverili posebnemu odboru.

Popoldne so se delegati ob 17. uri spet zbrali in takoj po otvoritvi je zagrebški delegat g. Barić prečital resolucijo, ki so jo soglasno sprejeli.

Med drugim je v resoluciji rečeno: »Na seji zveze mest, ki se je vršila 5. in 6. novembra v Beogradu, so vsi zastopniki občin naglašali veliko in neodgodno potrebo, da se čim prej po zaslišanju zveze mest uveljavi novi zakon o upravi in samoupravi mest kot tudi zakon o financiranju samoupravnih teles. Zveza mest prosi kraljevsko vlado, naj ne ukine poedinih virov mestnih dohodkov, ker bi s tem silno otežila občinsko gospodarstvo in uravnoteženje občinskih budžetov, pa tudi zaradi tega, ker bi se s tem okoristile le poedine privatne osebe ali ožji krogi gospodarskih panog na škodo velikih nalog, ki jih imajo občine glede gradnje šol, zdravstvenih in humanih zavodov itd.

Zveza mest prosi, da občine še nadalje ohranijo svobodo in možnost, da po potrebi in lokalnih prilikah vodijo svoje finance in zbirajo zgradarino, prav posebno pa prosi, da vlada ukine člen 6. zakona z dne 6. maja 1930 o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih.

Zveza mest prosi, naj vlada sprejme načrt o shemi in pravilih za budžetiranje mestnih občin, katerega je izdelal g. Cvetković, in sicer kot podlago za razpravo o tem vprašanju, in poveri zastopnikom beograjskega, ljubljanskega, sarajevskega, splitskega in zagrebškega mesta kot ožjemu odboru nalogo, da izdela shemo za budžetiranje mestnih občin. Zveza mest predlaga, da se mestom ne naložijo dolžnosti glede vzdrževanja raznih državnih zavodov in ustanov, da se spremenijo členi 50., 60. in 194. zakona o enotni upravi, ker preveč obtežujejo občine in so se posebno stroški za policijo naglo in znatno povišali.

Zveza mest tudi prosi, da se zakon o narodnih šolah revidira in občine osvobodijo plačanja stanarine učiteljem in da se v zakonu o narodnih šolah in v zakonu o zaščiti učencev olajšajo pogoji za zgraditev šolskih poslopij.

Zveza mest prosi vlado, da zajamči občinam razpolaganje z njihovim teritorijem, da glede javnih poti in trgov, ki so občinska last in za katere mesta trošijo ogromne vsote, zabrani poedincem eksploatacijo mimo občine. Zveza mest predlaga, da se občinska podjetja oprostijo davkov. Končno prosi kraljevsko vlado, da ukine maksimiranje trošarine na vino in alkoholne pijače, da prepusti občinam, da odmerijo višino trošarine po lokalnih prilikah in potrebah. Upravičenost trošarin bodo mogle pristojne višje oblasti oceniti pri odobravanju tarif samih.

Naredba o pripravnikih v finančni službi

Beograd, 6. novembra. AA. Finančno ministrstvo je izdalo to-le obvestilo o priliki sprejetja § 37 zakona o organizaciji finančne uprave:

Po § 37, 1. odstavek zakona o organizaciji finančne uprave pripravniki finančne službe ne morejo dobiti stalnosti, dokler ne napravijo predpisanega državnega strokovnega izpita. Če v roku 4 let od dne imenovanja na svoje mesto ne napravijo izpita, jim služba prestane. Ta naredba velja za vse pripravnike finančne službe, ki niso napravili državnega strokovnega izpita. Razlikovalo se bo med pripravniki, ki so imeli priliko napraviti izpit od uveljavitve tega zakona pa do 4. leta službe, in onimi, ki niso imeli te možnosti, bodisi zato, ker jim je vmesni čas bil prekratek, ali ni bilo izpitnega termina, ali pa so na dan uveljavitve tega zakona že bili 4 leta v službi. Za one pripravnike, ki niso imeli prilike napraviti izpit do uveljavitve tega zakona po gornjih navedbah, se računa kot izpitni rok prvi prihodnji izpitni termin. Onim, ki so imeli že štiri leta službe na dan uveljavitve tega zakona, se takisto računa prvi prihodnji termin kot termin izpita. V prvem in drugem slučaju se računa vse od objave tega proglasa.

V primeru, da izpita ne napravijo, jim prestane služba v smislu § 37, 1. odstavek zakona o organizaciji finančne službe.

To pojasnilo je bilo poslano vsem oddelkom finančnega ministrstva, finančnim oddelkom in direkcijam in finančnim inspektoratom v državi.

Odlok o obdavčevanju dobička od prodaje monopolskih predmetov

Beograd, 6. novembra. AA. Oddelek za posredne davke ministrstva financ je izdal vsem direkcijam in finančnim oblastvom tale odlok:

Z več strani prihajajo pritožbe, da posamezne davčne uprave pri predložitvi pridobitka monopolskih predmetov jemljejo celotni brutto dobiček kot davku podvržen dobiček. Znano je, da so prodajalne monopolskih predmetov več ali manj oddaljene od monopolskih skladišč in zato pride do večjih ali manjših izdatkov, kakor prevoz, poškodbe pri zavijanju, pretovarjanje, vremenske neprilike itd. Razen tega spadajo med izdatke najemnina lokala, razsvetljava, kurjava, obresti za posojila, škoda, nastala pri drobni prodaji itd.

V kolikor finančni organi pri obdavčenju niso upoštevali teh momentov, nego so obdavčili celotni dobiček, je nezadovoljstvo upravičeno.

Da se to stanje uredi, se zapoveduje vsem davčnim upravam, da maloprodajalcem, če pri prijavi ali v razpravi dokažejo kateri izmed gornjih izdatkov, to upoštevajo in izdatek izločijo od obdavčenja. Če se odmeri davek po svobodni oceni, se morejo ti momenti takisto ugotoviti po svobodni oceni.

Prepovedane intervencije

Beograd, 6. novembra. AA. Oddelek za neposredne davke ministrstva financ javlja, da je vsaka intervencija v odseku neposrednih davkov prepovedana, ker je vse delo ažurno.

K vprašanju nove šole v Šmartnem ob Paki

V »Slovencu« št. 247 z dne 28. oktobra 1930 reagira dopisnik na članke glede zidanja nove šole, ki so izšli v »Jugoslovanu«. To se je zgodilo na način, ki ni običajen v debatah o splošnih narodno-prosvetnih zadevah. Kljub temu, da je v omenjenem članku iznešena osebna ost, odgovarjam podpisani na stavljena vprašanja popolnoma v interesu stvari:

1. Krajevni šolski odbor je svoječasno res zaprosil za komisionalni ogled in ugotovitev obstoječega stanja. Ta vzgled se je izvršil in konstatiral absolutno neuporabnost šolskih prostorov. Krajevni šolski odbor bi torej moral z ozirom na to preskrbeti načrt za novo šolo in ga poslati v odobritev. Obenem bi moral prositi finančno in prosvetno ministrstvo za odobritev potrebnega posojila in prekoračenja 10% poviška proračuna glasom paragrafa 26. zakona o narodnih šolah, ki striktno poudarja tak zakoniti postopek. To se ni zgodilo in je v tem oziru krajevni šolski odbor le deloma storil svojo dolžnost.

2. V svojem dopisu z dne 24. oktobra 1930 sem se dobesedno izrazil sledeče: ...zdi se, kakor bi nekdo vodil v našem kraju sistematično borbo proti zidanju nove šole. Ta trditev je nastala kot konkluzija na dejstvo, da je pri proračunski seji odgovoril neki član krajevnega šolskega odbora upraviteljevim opombam, da je 2000 Din premalo za najnujnejše reparature z izjavo: »Bomo pa šolo zaprli!« Ta izjava je dokaz, da se nikakor ne misli resno z zidanjem nove šole in da se dela proti zidanju, ker bi drugače ne mogel tega izjaviti član krajevnega šolskega odbora, kateremu nalaga novi šolski zakon brezpogojno skrb za intenzivno razširjanje in podpiranje šolsko-prosvetnih prilik.

3. Poznam paragrafa novega šolskega zakona, ki govore o zidanju novih šol. Vsi ti paragrafi jasno določajo, kako in kakšne morajo biti nove stavbe; vsi poudarjajo pomoč države in banovine, § 23. t. 1. pa še posebej poudarja dolžnost šolskih občin glede novih stavb. Naj dopisnik »Slovenca« ne misli, da so glede zidanja nove šole bili storjeni že vsi formalni koraki, če se je državo zaprosilo za brezobrestno posojilo, ker § 35. jasno določa, da se tako posojilo daje samo siromašnim občinam, ki imajo najmanj 60 odstotkov nepismenih. V naši občini pa nepismenih ni. Nikjer pa ne stoji, da bi občinam zidali šole država in banovina, pač pa nalaga zakon izvršitev te naloge v veliki meri šol. občini sami z uporabo razpoložljivega materijala in delovne sile. Kako resno se je mislilo na zidanje šole, ilustrira dejstvo, da se je v treh letih zbralo v za to določeni fond 30.000 Din.

4. Na vprašanje, zakaj ne priznam, **da ravno določila zakona o narodnih šolah ovirajo zidavo nove šole**, morem odgovoriti samo s protivprašanjem: Kje je v vsem zakonu, ki je prežet z določbami o čim intenzivnejšem pospeševanju narodne prosvete, paragraf, ki bi tako delo oviral? »Slovenčev« dopisnik se je poslužil drzne kritike nečesa, kar velja kot vzorna osnova za pospeševanje prosvete in šolstva. Ali hoče g. dopisnik podtikati vladi, da z novim zakonom zasleduje protišolske cilje? In če so v novem zakonu »ovire«, kje so pa bile te ovire pri starih zakonih? Zakaj se pred novim zakonom ni zidalo, saj so to potrebo uvideli krajevni činitelji baje že leta 1927. Novi zakon je izšel 5. decembra 1929, torej dve leti pozneje. In ravno od izida novega zakona sem se je v Dravski banovini sezidalo mnogo lepih šol. Mogoče vsled teh »ovir«? Ali ima morda zakon specijelno za Šmartno kake ovire.

5. Vem, da banovinski šolski odbor odločuje o zidanju novih šol, vendar je naloga kraj. šol. odbora v našem slučaju predhodno striktno izvesti formalnosti paragrafa 26. o finančnem vprašanju.

6. Z ozirom na vprašanje, zakaj ne poročam o stanju cele zadeve tako, kakor je v resnici, naj se blagovoli »Slovenec« zadovoljiti z izjavo, da sem vselej in povsod pripravljen pričati o resničnosti navedb v mojih člankih.

Z izvajanjem, da je v zadevi nove šole podpisanemu več do lastnega »jaza« in osebne udobnosti, izjavljam sledeče: Podpisani avtor tega in ostalih člankov, ki so o tej zadevi izšli v »Jugoslovanu«, sem učitelj. Stanujem z družino in ženo-učiteljico v majhnem, vlažnem in pol ure oddaljenem stanovanju. Pot je taka, da morava v času deževja bresti vodo in mokra sedeti na neznosnem prepihu v šolskih prostorih. Temu prepihu je izpostavljeno tudi ostalo učiteljstvo, ki vse boleha. Šol. upravitelju je vlažno in nehigijensko stanovanje v šoli spravilo dvoje otrok na pokopališče. Odkar se pogreza pod v četrtem razredu, je v stalni nevarnosti, da se nanj in družino ne podere strop v njegovem stanovanju. V dosedanjih člankih sem poudarjal interes šole in mladine. Izzvan po »Slovenčevem« dopisniku poudarjam danes še svoj interes in interes ostalega učiteljstva, ker to jasno in določno dovoljujeta paragrafa 29. in 173. zakona o narodnih šolah, ki govorita o učiteljskih stanovanjih.

Kar se pa tiče namigavanja o vzgoji šolskih otrok, je »Slovenčevemu« dopisniku dana prosta pot, ugotoviti vse nepravilnosti in jih iznesti pristojni nadzorovalni oblasti ter jih tudi dokazati. S samim klevetanjem se namreč dandanes malo opravi.

Mislim, da »Slovencu« o tem ne bo več treba obširneje razpravljati, ako namreč hoče ostati stvaren. Vsaka osebna razračunavanja pa odklanjam s stališča dopisniške časti.

In da bo stvar končana z dejstvi, imam prijetno dolžnost sporočiti »Slovenčevemu« g. dopisniku, da je sreško načelstvo v Gornjem gradu z odlokom št. 582/4 z dne 23. oktobra 1930 naročilo kraj. šolskemu odboru, naj prične z zidanjem nove šole najpozneje leta 1934, ker bi drugače bilo **primorano obstoječe poslopje zapreti iz zdravstvenih razlogov.** Kraj. šolski odbor bo torej imel že prihodnjo pomlad lepo priliko dokazati, da mu je resnično zelo mnogo za novo šolo in da jo tedaj prične zidati. S tem bo debata o potrebi nove šole končana z vidnim uspehom.

Hudales Oskar.

Meščani!

Gospod predsednik vlade general Peter Živković poseti v nedeljo 9. novembra 1930 Ljubljano, kamor prispe zjutraj ob 10. uri.

Uverjen sem, da boste zaznali to vest z največjim veseljem. Saj je gospod predsednik vlade najvestnejši izvrševatelj velikih ukrepov Njegovega Veličanstva kralja od 6. januarja in 3. oktobra.

Občudujoči njegovo veliko ljubezen do naroda, njegovo odločnost in trdno voljo dovesti našo domovino do velike bodočnosti, mu bomo pokazali, da znamo ceniti njegovo delo.

Sprejeli ga bomo svečano ob prihodu, okrasili bomo hiše z zastavami in pri vsaki priliki bomo ob njegovem bivanju dali javno duška onim mislim in željam, ki so jih polne naše duše:

Bog čuvaj Jugoslavijo!

Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander in njegov kraljevski dom!

Naj živi predsednik vlade general Peter Živković!

V Ljubljani, dne 6. novembra 1930.

Dr. Dinko Puc l. r., župan.

Program svečanega sprejema ministrskega predsednika v Ljubljani

Svečan sprejem. V nedeljo 9. t. m. ob 10. uri prihod ministrskega predsednika generala Petra Živkovića, spremstva in ostalih ministrov. Na peronu glavnega kolodvora svečan sprejem. — Zastopniki civilnih in vojaških oblasti in mestne občine ter raznih korporacij. Pred glavnim kolodvorom razna društva, šole in mladina. Po sprejemu na glavnem kolodvoru se odpelje predsednik kraljevske vlade v hotel »Union« in nato na banovinsko upravo.

Svečana seja občnske uprave. Ob 11·30 dopoldne se bo vršila v zborovalni dvorani univerze kralja Aleksandra I. svečana seja občinske uprave stolnega mesta Ljubljane z dnevnim redom: 1. nagovor g. župana, 2. govor g. predsednika kraljevske vlade generala Petra Živkovića in 3. overovljenje zapisnika in njega podpis.

Nadaljni program: Po končani svečani seji občinske uprave ob 12·30 intimen obed v hotelu »Union«. Po končanem obedu se bo predsednik kraljevske vlade odpeljal v avtomobilu v ljubljansko okolico. Zvečer ob 20. v veliki dvorani »Uniona« banket, ki se ga udeleže najodličnejši zastopniki oblasti, meščanstva in raznih korporacij. Na banketu bo imel predsednik kraljevske vlade general Peter Živković velik govor.

Sprejem raznih deputacij. V ponedeljek 10. novembra ob 11. sprejme predsednik kraljevske vlade general Živković razne deputacije, tako posameznih mest, občin in drugih korporacij. Deputacije mu bodo izrazile posamezne želje občin in mu podale izjave udanosti.

V srebrni dvorani »Uniona« se bo nato ob 12·30 vršil obed, na katerega bodo povabljene odlične osebnosti. Popoldne bo g. ministrski predsednik obiskal tudi razne zavode in institucije, nakar bo zvečer nadaljeval svoje potovanje po banovini.

Novice iz Škofje Loke

Prazniki vseh svetnikov — Gradbeno gibanje — O javni higijeni

Škofja Loka 5. novembra.

Deževalo je za praznike malone neprestano in so se vode pričele zopet polagoma zaenkrat ne opasno, dvigati. Misli vsega ljudstva so kajpak hitele na poljane gomil in grobov, ki so bili za praznike odeti v cvetje in zelenje in rože. Grobovi vojakov vseh narodnosti in preko 300 po številu so bili obnovljeni, ovenčani in okrašeni z lepimi šopki krizantem. Svečanosti so se povsod vršile v nedeljo. V Stari Loki je opravil ob asistenci krajevne duhovščine molitve kanonik g. Mrak. Posebno bogato je bil v cvetju in lučkah spomenik vojnih staroloških junakov. Škofjeloške množice pa so se po odpetju žalostink in libere zgrnile okoli Jurkovičeve žalostne slovenske matere na vojaškem pokopališču.

Kljub izredno neugodnemu vremenu gradbeno gibanje ne miruje. Zanimanje ljudi je ponajveč osredotočeno na delih nove šolske zgradbe ki dosega že drugo nadstropje. Smelo trdimo, da bo stavba zares impozantna, med najlepšimi in največjimi prosvetnimi hrami škofjeloškega okraja. V poslopju bo cirka 30 prostorov in to 10 učnih sob za osnovno šolo, 4 za meščansko šolo, 2 stanovanji za slugi, kuhinja, delavnica slačilnica, kopalnica, prhe, kotlarna za centralno kurjavo, 2 konferenčni sobi, 2 zbornici, 2 pisarni, 2 kabineta, risalnica, šolska poliklinika knjižnica, fizikalni kabinet i dr. Stroški bodo znašali v celoti preko 4 milijone Din. Poslužuje se s škofjeloško Mestno hranilnico. Bremena bodo amortizirana v 25 do 30 letih; upati pa je tudi na subvencijo države in banovine, kij e že doslej z vsemi simpatijami in naklonjenostjo prispevala brigam krajevnega šolskega odbora Kurjava bo v šoli centralna, le v manj rabljenih prostorih bodo peči. Tla bodo deloma parketirana, hodniki iz terco tlaka. Pri Sv. Duhu že izvršujejo ostrešje, da bo poslopje še letos v surovem pod streho Na pomlad prično z graditvijo telovadnice in stanovanjske hiše. V kratkem bodo razpisana elektro-instalaterska in mizarska dela, dočim pridejo ostale obrti pozneje na vrsto. Stanovanjska hiša čevljarskega mojstra Ivana Hafnerja na Spodnjem trgu je pod streho in je domači stavbenik Anton Ogrin res pohitel z delom. Ogelni del trga nareja z novo stavbo skladnejši, lepši utis. Prav obsežna dela so izvršili pri gostilničarki Šmidovi. Vse ozadje stavbe je popolnoma renovirano. Narejenih je iznova 10 ličnih, modernih sob, ki bodo s pridom služile tujskemu napredku, odnosno stanovanjskim svrham sploh.. Slikarska dela je izvedla tvrdka Jelčič iz Ljubljane, gradbena pa Molinarija iz Škofje Loke. Tudi pri Kamenitniku rastejo domovi žurno iz tal. Čevljar Bohinc, ki je imel precej zastanka, bo še letos z zidavo gotov, pravtako tudi Roblek Franc, ki mu že krije hišico lastna streha. Živahno gradbeno gibanje je tudi v Stari Loki, kjer mnogi zasebniki postavljajo domove; na Trati je nastala kar nova stanovanjska kolonija.

Še nekaj besed o higijeni Ni najboljše izpričevalo za mentaliteto posameznikov, ako se mora občina ponovno posluževati razglasov, ki velevajo upoštevanje predpisov za izboljšanje higijenstih razmer. Je to za Škofjo Loko neodpustljiva zadeva, ako se reflektira na letoviščarski značaj mesta. Bilo je že v tem pogledu iznešenih dovolj lepih misli in predlogov, pa tudi zaslužene graje. Javno higijensko stanje ni stvar posameznika, temveč celote, ki ima pravo, da pove svoje mnenje. Zato vsak ukrep naših oblasti v tem pogledu pozdravljamo.

Kamnik je dobil vremensko hišico

Kamnik, 5. novembra.

Vremenska hišica, o kateri je bilo že toliko govorjenja in pisanja, je končno vendarle postavljena. Akcija za postavitev te hišice se je pričela že pred enim letom in s prispevki mestne občine, meščanske korporacije, podružnice SPD, gostilničarske zadruge in kamniškega občinstva se je zbralo toliko, da so se v poletju lahko naročili pri tvrdki Lambert v Göttingenu aparati, ki so s poštnino stali skoro 6000 Din. Zgradbo hišice, za katero je napravil načrte inž. Karlo Skala in stane 6540 Din, je omogočila mestna občina, ki je v ta namen določila vsoto 5000 Din, dočim je tovarna »Titan«, ki je prevzela hišico v delo, prispevala za njo 1000 Din. Celokupni stroški znašajo okrog 13.000 Din. Primanjkljaj 1000 Din bodo morali Kamničani še zbrati.

Tovarna »Titan« je solidno izvršila svoje delo in hišico so pred kratkim montirali na betonski temelj in namestili v njej aparate. Hišica stoji na jako lepem, senčnatem in pred vetrovi dobro zavarovanem mestu pred Narodno Čitalnico. Aparat je precizen in nadvse praktičen: na pokončnem vrtljivem valju so trije diagrami, katerih spodnji registrira barometerski tlak, srednji vlago v %, zgornji pa temperaturo.

Kustos vremenske hišice je šef davčne uprave v Kamniku g. Ivan Tomec, ki se v svojem prostem času mnogo bavi z astronomijo in uživa radi svojih opazovanj in razprav zlasti o solnčnih pegah, ki jih priobčuje v dunajskih strokovnih glasilih, splošno priznanje.

*

Škrlatinka. Ker se je na več krajev v Kamniku v zadnjem času pojavila škrlatinka, opozarjamo občinstvo, da nemudoma naznani vsako obolenje, da oblasti ukrenejo vse potrebno, da se bolezen ne razširi. Kako se očuvamo bolezni in druga navodila so razvidna iz razglasa na občinski deski.

Veletrgovina vina. Trgovec g. Anton Stergar je otvoril v Kamniku veletrgovino najboljših vin iz ljutomerskih, haložkih in bizeljskih goric.

Smrtna kosa. V sredo je umrl v domu sv. Antona pri usmiljenih bratih v Mekinjah biseromašnik Anton Dolinar v starosti 83 let. Pogreb bo danes ob pol 10. uri na pokopališče v Mekinjah.

Kultura

Velik uspeh slovenskega režiserja v Sarajevu

Kakor znano, se je bivši glavni režiser mariborskega Narodnega gledališča, prej dolgoletni režiser gledališča v Splitu in nekdanji član naše ljubljanske Drame, **Rado Pregare**, odzval povabilu upravnika sarajevskega narodnega gledališča, pesnika Korolije, in prevzel letošnjo sezono mesto režiserja v sarajevski drami.

Gledališke razmere so v Sarajevu, kjer je stalna drama s poklicnim ansamblom stara komaj nekaj let in kjer je zaradi tako nenavadno rznolike gledališke publike — pomislimo samo na narodnostne in verske različnosti! — take, da je uspevanje dramske umetnosti zelo problematično in prav posebno poglavje zase. Zato je tujcu, ki hoče doseči v tem okolju uspeh, naloga toliko težja. Priznati treba, da je Pregarc precej s prvim svojim delom uspel in si pridobil na vsej črti simpatije sarajevskega občinstva.

Za prvo svojo režijo si je izbral Shakespeareovo komedijo »Vesele žene windsorske«. Ker se je upravičeno bal, da občinstvo komedije same ne bi moglo doumeti do kraja, je podal, kakor piše kritik v sarajevski »Večerni Pošti«, to delo »s svobodnim in elastičnim kompromisom in je tej veseloigri dal čisto revijski izraz in na ta način omogočil predstavo, ki se bo brez dvoma mogla obdržati v okviru želja in zahtev občinstva«. Podal je komedijo s spremljanjem orkestra, ki je muzikalno ilustriral posamezne prizore z odlomki iz znane opere Otona Nicolaia istega imena. K temu je pridružil baletske improvizacije, v katerih se je posebno izkazal znameniti plesalec Savicki, nekaj satiričnih kupletov, groteskno, nekam futuristično sceno in čisto svobodno, vprav drastično karikaturo sodobnega življenja.

Razen »Večernje Pošte«, ki pravi, da je bila to vprizoritev Shakespearea, »pomlajenega s povojnimi atrakcijami, prirejena v duhoviti in brez obotavljanja kompromisni režiji«, je tudi »Jugoslavenska Pošta« ugotovila, da predstavlja ta vprizoritev »odličen uspeh gledališča in g Pregarca... Bujna komedija Shakespeareova, prepolna življenja in nenadnih preobratov, je dobila v režiji g. Pregarca modernistično noto, ki jo je bolj približala občinstvu, a vendar ne da bi kvarila osnovno smer Delo samo nudi v najpolnejši meri režiserju svoboden razmah G. Pregarc je to svobodo tudi izkoristil in sicer v največji meri in z najbogatejšo invencijo. Grotesknost mask in kostumov in enostavnost scene z neko kubistično noto, scene, ki je s svojimi velikimi ploskvami in sijajem barv pričarala razkošje, vse to je bilo popolnoma primerno za to prevelko polnost in blesk življenja v komediji. Igralci so bili popolnoma v režiserjevih rokah. Po dolgem času je bilo videti tako skupno in živo ansamblsko igro, kjer je vsakdo igral tisto vlogo, ki mu je v komediji namenjena in ni nihče izstopal iz celote«

»Jugoslovenska Pošta« je neposredno po premijeri »Veselih žen windsorskih« objavila pogovor s Pregarcem in obenem priobčila tudi njegovo sliko. V tem pogovru opisuje Pregarc svoje dosedanje odrsko delovanje in najavlja med drugim, da bo režiral kot prihodnjo noviteto Leskovčevo »Dva bregova«, eno najefektnejših slovenskih povojnih dram. To odlično delo pokojnega Antona Leskovca je Pregarc že pred leti v dovršeni obliki podal na mariborskem odru.

Radu Pregarcu, našemu tržaškemu rojaku, želimo na sarajevskem odru čim več umetniških uspehov.

Zoper umor in samomor v literaturi. V Londonu se je nekaj prijateljev lepe književnosti zbralo v klub, ki si je nadel nalogo, pobijati manijo umorov in samomorov, ki da se je prebohotno razpasla v sodni literaturi. Člani kluba so se zavezali, da bodo z vsemi sredstvi preganjali dela, v katerih se pisatelji pogrezajo v brezdna zločinske in samomorilske psihologije, ali, kakor so sami izjavili: nad vsemi »s krvjo omadeževanimi« knjigami so proglasili bojkot.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer

Petek, 7. novembra: zaprto.

Sobota, 8. novembra: »Mladoletje«. Red A.

Nedelja, 9. novembra: Ob 15. uri: »Janezek-Nosanček«, mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri: »Gospa ministrica«, ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer

Petek, 7 novembra: Simfonični koncert v Unionski dvorani.

Sobota, 8. novembra: »Grof Luksemburški«, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 9. novembra: Ob 15. uri: »Madame Butterfly«, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: »Mascota«, premijera. Izven.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE.

Petek, 7. novembra: Zaprto.

Sobota, 8. novembra: Ob 20. uri: »Aleksandra«. Ab. A. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 10. novembra ob 20. uri: »Aleksandra«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Mariborsko gledališče. V soboto 8. t. m. se bo vprizorila moderna Szirmajeva opereta »Aleksandra«, ki je občinstvo pri vseh svojih dosedanjih vprizoritvah zelo zabavala. Ab. A. in kuponi. V nedeljo 9. t. m. bo kot popoldanska predstava Shakespearjeva klasična komedija »Sen kresne noči«, pri katerih sodeluje ves ansambl ter orkester in veljajo navadne dramske cene in kuponi. »Lutka«, klasična Audranova opereta zelo zabavne vsebine in prisrčne muzike bo doživela mariborsko premijero v režiji g. Djuka Trbuhovića v nedeljo 9. t. m. ob 20. uri. V tej operети, ki bo gotovo že zaradi svojega nenavadnega okolja (godi se mestoma v samostanu) zelo privlačna, bo nastopil po daljšem presledku g. A. Harastovič kot gost, naslovno vlogo pa bosta izmenjaje se peli gdč. Udovičeva in Barbičeva.

Dnevne vesti

— **Kralj in kraljica v Topoli.** Po obisku Kladova sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljali v Negotin in od tu preko Petrovca in Palanke v Topolo. Ves čas potovanja je šofirala kraljica svoj majhen sportni avto, poleg nje pa je sedel kralj in ogledoval lepe pokrajine, po katerih je vodila pot. Tako sta Njuni Vel. prevozila okoli 300 km, ne da bi se delj časa pomudila v kakem kraju. Ljudstvo je kraljevskemu paru prirejalo navdušene ovacije, kjer ga je spoznalo.

— **Sprejem pri vršilcu dolžnosti bana odpade.** Vršilec dolžnosti bana Dravske banovine dr. Pirkmajer bo v petek, dne 7. t. m. odsoten radi česar odpadejo sprejemi strank.

— **Zastopnik manjšin pri DN v Novem Sadu.** Direktor oddelka za manjšine pri Društvu narodov v Ženevi g. Ascaret je prišel v Novi Sad in obiskal več uglednih osebnosti.

— **Napredovanje na srednji tehniški šoli.** — Z ukazom Nj. Vel. kralja je napredoval na predlog ministra trgovine in industrije v soglasju s predsednikom ministrskega sveta na državni srednje-tehniški šoli v Ljubljani (5-1) Leon Novak, profesor v (6-1).

— **Premestitev v davčni upravi.** Z odlokom finančnega ministrstva z dne 28. oktobra je premeščen davkar (II/3) Zimič Viktor od davčne uprave v Šmarju pri Jelšah k davčni upravi v Mariboru.

— **Prijava delegatov za francosko svečanost.** Odbor za postavitev spomenika hvaležnosti Franciji je pozval vsa naša humana in ostala društva, ki želijo preko svojih delegatov, ki so prisostvovali svečani seji v zgradbi nove univerze na čast predstavništvu francoske vlade in svečanemu odkritju spomenika, da to izvolijo javiti takoj odboru za postavitev spomenika v uradu protokola ministrstva za zunanje zadeve v Beogradu najpozneje do sobote 8. t. m. Svečana seja na univerzi se vrši 11. t. m. ob 9. dopoldne, odkritje spomenika pa ob 11.

— **Svobodno iskanje rud.** S sklepom ministra za gozdove in rudnike je proglašeno za svobodno in izključno pravico iskanje rude in kopov v Ataru (občina Siglijanska) v Kruparskem in Blajžinački v moravski banovini. Zato se opozarjajo vsi reflektanti, da vlože svoje prošnje do 20. t. m. na oddelek za rudarstvo.

— **Davkov in samoupravnih doklad oproščena društva.** V smislu odredbe finančnega ministra so oproščena plačevanja davkov in samoupravnih doklad naslednja društva, zavodi in korporacije: »Narodna galerija« v Ljubljani, »Sokol« v Novem mestu, zavod šolskih sester v Repnjah na Gorenjskem, uršulinski samostan v Mekinjah pri Kamniku, zavod »Marijin dom« v Kočevju, osrednji odbor Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, Odbor za ustanavljanje in vzdrževanje delavskih ustanov v Ljubljani ter društvo »Dijaški dom« v Kočevju.

— **Občni zbor Penz. Fonda Adv. komore v** Ljubljani, ki se je vršil 4. t. m. v deželnem sodišču je potekel zelo živahno. Šlo je za spremembo nekaterih določil v pravilniku, ki se je pokazal potreben korektur. Dočim so odbor in razni člani predlagali le delne spremembe, je dr. Štempihar z Jesenic prijavil in s posebnim referatom branil svoj osnutek za popolnoma nov pravilnik. Generalna debata o tem se je končala s soglasno osvojitvijo sklepa, naj uprava do prihodnjega rednega občnega zbora prouči ta osnutek in poroča o njem občnemu zboru, v katero svrho bo seveda treba z vsebino osnutka ex offo seznaniti vsakega zavarovanca. V specijalni debati so bile sprejete z dodatki, ki jih je izposlovala debata, v katero so posezali zlasti dr. Švigelj, dr. Krivic, dr. Lapajne na eni strani, dr. Marušič, dr. Kobal, dr. Fettich, dr. Žužek, dr. Novak, dr. Peršin, dr. Štempihar itd. na drugi strani, je bila izglasovana sprememba § 2. Glasovanje o spremembah § 4. točka 3. je poteklo brezuspešno, ker za noben predlog ni bilo potrebne dvotretinske večine glasov. Sklepanje o ostalih predlogih je bilo odloženo.

— **Proslava osvobojenja Zemuna.** Predvčerajšnjim so v Zemunu svečano proslavili osvobojenje Zemuna. 5. novembra 1918 je vkorakala srbska vojska v mesto. Svečanost se je pričela z daritvami sv. maše v vseh cerkvah. Nato se je vršila svečana seja mestne občine, na kateri je imel župan dr. Svetislav Popović pomemben govor.

—**Železniške legitimacije za vpokojence, invalide in njih rodbine.** Vsi vpokojenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene železniške legitimacije leta 1926 in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih po možnosti vrnejo do **30. novembra t. l.** finančni direkciji, odseku za računovodstvo v Ljubljani. Da moremo izposlovati od Direkcije državnih železnic nove železniške legitimacije, naj se prošnjam priloži slika, 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek plačilne nakaznice. Železniške legitimacije pa, katerim koncem tega leta ne bode potekla petletna doba, naj se predlože za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu do 15. decembra 1930. Prošnje za legitimacije, preložene po navedenih terminih, se bodo mogle vpoštevati še le po novem letu. Tekom leta vložene prošnje za izstavitev novih legitimacij se pa ne bodo predlagale Direkciji državnih železnic posamezno, ampak le skupno in največ dvakrat mesečno. Take prošnje naj se torej pravočasno vlagajo, ne pa šele takrat, ko se legitimacije že rabijo. Končno vabimo vse vpokojence in vpokojenke, da prilagajo v bodoče vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah tudi zadnji knjižni izpisek plačilne nakaznice ali pa navedejo vsaj številko likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejše in lažje poslovanje.

— **Velik letošnji izvoz jabolk.** Prošli teden so po dobljenih statističnih podatkih izvozili v Nemčijo, Holandijo in Španisko preko 200 vagonov jabolk, in sicer iz okolice Požege in Kraljeva. Sedaj pripravljajo izvoz velikega kontingenta za Avstrijo in Češkoslovaško. Cena se giblje od 2800 do 3500 Din za tono, franko odhodna postaja. Kupci prihajajo na mesto in sklepajo neposredne kupčije brez vseh posebnih procedur in čakanja.

— **Najstarejša Jugoslovanka.** Pred kratkim se je naselil v Senti Črnogorec Vuko Špadijer s svojo materjo, ki je stara 119 let in je najstarejša Jugoslovanka. Baje je sestra umrlega črnogorskega kralja Nikole. Je še čila in zdrava, samo fotografirati se ne pusti.

— **50-letnica velikega potresa v Zagrebu.** — Dne 9. novembra bo poteklo 50 let od velikega potresa v Zagrebu. Leta 1880 zjutraj se je po deževnem vremenu začela tresti zemlja. Potres je trajal 30 sekund. Med prebivalstvom je nastala velika panika. Prenočevali so v kočijah, omnibusih in kolibah.

— **3000 let staro mesto.** Dr. Miodrag Grbić, kustos Narodnega muzeja v Beogradu, je letos začel izkopavati v neki vasi pri Kragujevcu. Posrečilo se mu je odkriti ostanke nad 3000 let starega mesta.

— **Samomor cetinjske lepotice.** Na Cetinju se je ustrelila Danica Bokan, najlepše dekle v mestu. Zaprla se je v sobo, navila gramofon in se ustrelila z lovsko puško. Bila je takoj mrtva. Bila je zaročena z nekim podporočnikom, s katerim bi se imela v nedeljo poročiti.

— **Poplave v okolici Koprivnice.** Potok Koprivnica je poplavil vso okolico Koprivnice in del mesta. Na več mestih je voda predrla zaščitne nasipe. Tudi železniške proge so bile ogrožene. Bregove je prestopil tudi potok Gliboki pri Varaždinu.

— **Obleke in klobuke kemično čisti, barva in plisira tovarna Jos. R[illegible]ich.** 6603

— **Vreme.** Slabo vreme traja dalje. Včeraj zjutraj je bil v Ljubljani in okolici kratkotrajen naliv. Drugače ni v drugih pokrajinah deževalo. Zanimivo je, da se je barometer povsod v zadnjih 24 urah močno dvignil. V Dravski banovini za 10, v ostalih krajih celo za 12 in 14 mm. Barometersko stanje je včeraj v državi variralo med 758·3 in 763·9. Barometer je včeraj ob 7. kazal: Ljubljana 759, Maribor 762·4, Zagreb 758·9, Beograd 760·9, Skoplje 763·9, Sarajevo 761·6, Mostar 760·5, Split 759·7, Vis 759·3. Včerajšnja jutranja temperatura se je gibala med 4 in 13. Termometer je včeraj ob 7. beležil: Ljubljana 5·6, Maribor 4, Zagreb 7, Beograd 5, Skoplje 5, Sarajevo 4, Mostar 7, Split 13, Vis 8. Splošno je bilo nestalno vreme. V Ljubljani je bila včeraj najvišja temperatura 10·8 C, a najnižja 5 C.

Ljubljana

Poziv ljubljanskim društvom

Vabijo se vsa tukajšnja društva katerekoli vrste, da se udeleže sprejema pred kolodvorom v nedeljo. Društva, ki imajo zastave, naj bi prišla z zastavami, in če imajo kroj, tudi v kroju. Ženstvo vabimo, da bi prišlo čim številnejše v narodni noši.

Po zadnjih dispozicijah pride g. ministrski predsednik šele okoli 10. ure dopoldne, ne ob 8. uri.

Društva bodo reditelji razvrstili pred kolodvorom; na peron pojdejo samo zastopniki oblastev, ker bi sicer ne bilo prostora.

*

Petek, 7. novembra 1930.: Engelbert. Pravoslavni: 25. oktobra: Zdenka.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Leustek na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

*

■ **Za današnji simfonični koncert** je bila v sredo zvečer generalna vaja v naši operi. Če lahko sodimo umetniški uspeh po generalni vaji, moramo mirnim srcem reči, da že dalj časa nismo imeli v vsakem pogledu tako dovršenega umetniškega koncerta, kakor bo nocojšnji. Gospoda, ki je imela priliko slišati to generalno vajo, je bila naravnost navdušena. Vse tri skladbe so tako po delu kakor izvajanju prvovrstne, prav posebno še Mahlerjeve Žalne pesmi. Zato opozarjamo občinstvo na obisk tega koncerta. Vstopnice se dobijo cel dan v Matični knjigarni in zvečer pred Unionsko dvorano. Začetek točno ob 20. uri. Prav ta dan izide programna knjižica s kratko razlago vseh treh del in s tekstom petih Žalnih pesmi.

■ **Preselitev borze.** Radi selitve v nove prostore v Trgovskem domu bodo 7. in 8. t. m. telefonske zveze z Ljubljansko borzo za blago in vrednote prekinjene, kar naj blagovolijo p .n. člani ter ostali interesentje uvaževati. Obenem obveščamo vse interesirane stranke, da se vrše prihodnje razprave borznega razsodišča (11. t. m.) že v borzni dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici št. 27, drugo nadstropje.

■ **Tečaj češkega jezika za odrasle** se bo tudi letos, kakor prejšnja leta, vršil v šentjakobski šoli. Vpisovanje v ta tečaj bo v sredo 12. t. m. od 18.—19. ure na tej šoli. Vabimo vse, ki bi se radi naučili češčine, da se vpišejo na ta tečaj. Pouk je **brezplačen.** Poučeval bo g. profesor **dr. Vaclav Burian.** Jugoslovan, ki se nauči češki, razume na to vse ostale slovanske jezike!

Oglejte si

bogato zalogo kuhinjske posode aluminijaste ter emajlirane v raznih kvalitetah in barvah pri tvrdki z železnino 103

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

■ **Reklamna oddaja plinskih likalnikov.** Da se čimbolj uvede likanje s plinom, ki je v drugih mestih tako zelo razširjeno, oddaja mestna plinarna 100 garnitur likalnikov proti plačilu mesečne najemščine 5 Din. V tej svoti je uračunjena tudi obraba lepih, poniklanih likalnikov, ki so ravnotako praktični kot likanje z električno strujo le s to razliko, da so stroški likanja s plinom polovico nižji, kar je za večino prebivalstva največjega pomena.

■ **Knjižnica Delavske zbornice** je odprta odslej dopoldne od 10. do 12., zvečer pa od 17. do 20., kar naj p. n. obiskovalci blagohotno upoštevajo. — Vodstvo knjižnice.

■ **Ljubljanska drama** vprizori jutri 8. t. m. Andrejevo dramo »Mladoletje« za abonma reda A. — V nedeljo 9. t. m. ob 15. uri mladinska predstava »Janezek Nosanček«, ob 20. uri Nušićeva komedija »Gospa ministrica« kot ljudska predstava pri znižanih cenah.

■ **Poslovilna predstava gospe Vere Balatkove v operi.** Jutri dne 8. t. m. se poje v ljubljanski operi znana in priljubljena opereta »Grof Luxemburški« kot poslovilna predstava gospe Vere Danilove-Balatkova. Gospa Balatkova je bila članica slovenskega gledališča od leta 1908. dalje, vselej zvesta in dobra umetnica, bodisi na dramskem ali pa na operetnem odru. Predstava je izven abonmaja in ob znižanih cenah.

■ **Kam pa jutri zvečer?** Nič vpraševati, je že odločeno. Vsak zaveden Ljubljančan ve, kaj je njegova narodna dolžnost in bo prišel jutri (sobota) ob 8. uri zvečer v Kolodvorsko restavracijo in prisostvoval »Martinjevanju«, katero priredi Šentpeterska moška in ženska podružnica CMD. Na sporedu je lepo petje, srečolov z bogatimi dobitki, zelo mikavna godba, **licitacija goske** itd. itd. Za dobro in ceneno postrežbo je kar najbolje preskrbljeno. Torej, pridite vsi! 703

■ **Aretacije.** Včeraj sta bili aretirani dve osebi. Neki brezposelni delavec zaradi vloma in neki postopač, ki je imel prepovedan povratek v Ljubljano.

■ **Drobiž policijske kronike.** Policijski upravi so bile včeraj prijavljene 4 tatvine in 1 vlom, dalje ogroženje osebne varnosti, 9 ponočnjakov zaradi kaljenja nočnega miru in nedostojnega vedenja, 4 prekrški naredbe o odpiranju in zapiranju trgovin, 8 prekrški avtopredpisov in 7 prekrškov cestno-policijskega reda.

■ **Tatvina zimske suknje.** Trgovskemu pomočniku Ivanu Vlaju je bila v sredo popoldne ukradena zimska suknja, vredna 1500 Din. Tat je odnesel suknjo na starino ter jo ponujal na prodaj nekemu starinarju, ki pa je nakup odklonil. Mladi tat se je nato odstranil. Osebnost mladega tatu je natančno znana.

■ **Vlom v Kolodvorski ulici.** V sredo zvečer so neki brezposelni delavci skladali premog na dvorišču hiše št. 27 v Kolodvorski ulici. Eden izmed teh je najprej udrl v neko drvarnico, od koder je vzel sekiro, s katero je nato odprl drugo drvarnico, kjer je bilo okoli 10 l vina. Vlomilci so vino odnesli in so ga najbrže ponoči izpili.

Maribor

m **Sokolsko predavanje.** V soboto 8. t. m. ob 20. uri bo v mali dvorani Narodnega doma predaval brat Fran Mačus o uplivu telovadbe na človeški organizem. Sokol Matica poziva vse na novo pristopivše člane in članice, da se zanesljivo udeleže tega prvega obveznega predavanja.

m **Jubilejni občni zbor zveze kulturnih društev.** Dne 16. t. m. ob priliki petletnice mariborske zveze kulturnih društev bo v kinu »Apolo« občni zbor združen z ustanovitvijo 8 novih knjižnic, s predavanjem filmskimi predstavami itd. Udeležencem občnega zbora je prometno ministrstvo dovolilo polovične vozne liste.

m **Operetna premiera.** V nedeljo 9. t. m. zvečer se bo v našem gledališču prvič igrala Andranova opereta »Lutka«. Režijo vodi g. Trbuhovič, ki poje tudi glavno tenorsko vlogo. Dirigent g. Herzog.

m **Dar Učiteljskemu domu v Mariboru.** Pri pogrebu voditelja Goloba v Vuzenici je gdč. Crmovškova, učiteljica na Muti, zbrala 600 Din za učiteljski dom v Mariboru.

m **Turnir za mariborsko šahovsko mojstrstvo.** Mariborski šahovski klub priredi v kratkem turnir za mojstrstvo Maribora, katerega se bodo udeležili vsi najboljši domači šahisti-amaterji. Določitev programa in izžrebanje vrstnega reda bo v nedeljo 9. t. m. ob 10. uri v kavarni »Central«.

m **Poučni tečaji za obrtne vajence.** V nedeljo 9. t. m. ob 16. uri bodo v mali dvorani Narodnega doma slovesno otvorili poučne tečaje za obrtne vajence in vajenke. Otvoritev bo združena s svečanostjo, ki se je dobo udeležili tudi mojstri in mojstrice.

m **Mariborske cene.** Maribor je menda edino mesto v Jugoslaviji, kjer se cene ne brigajo za spremembe, krize itd. Drže se trdovratno na vedno enaki višini. Tako je tudi s kruhom. Povsod drugod se je pocenil, samo v Mariboru ne. Bo pač treba temu vprašanju posvetiti malo več pozornosti.

m **Maribor v hrvaški reviji.** Zadnja številka zagrebškega tednika »Svijet« ima posebno Mariboru posvečeno prilogo.

m **Poroke.** V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Alojzj Rozman in gdč. Alojzija Horvatova; Andrej Ropat, posestnik in ga. Marija Jugova, rojena Postružnikova; Vinko Borovnik in gdč. Alojzija Novakova; Franjo Robin in gdč. Antonija Ropinova; Joško Vinković in gdč. Ana Lukovnjakova ter Josip Hrastnik, klepar in gdč. Marija Ferkova. Bilo srečno!

m **Sokolovo lutkovno gledališče. V nedeljo 9. t. m. ob 14. uri** bo lutkovno gledališče Sokola Matica igralo v mali dvorani Narodnega doma znano igro »Faust«. Delo je zanimivo in napeto, zato bo gotovo ugajalo mariborski mladini.

m **Nasilni Ahasver.** Brezposelni tkalec Franjo Vujica iz Gornje Reke na Hrvatskem je letos pozimi dobil delavsko knjižico in dovoljenje, da sme za delom po vsej Jugoslaviji. Tako je prišel tudi na Slovensko, prekoračil ponevedoma, tako vsaj trdi, italijansko mejo, prišel v Postojno, od koder so ga karabinijerji poslali nazaj na Rakek, prehodil Dravsko banovino, dospel v Avstrijo in bil tudi od tam zopet prignan nazaj v Jugoslavijo. Tako se je v sredo naposled znašel v Mariboru in beračil od gostilne do gostilne, seveda ne popolnoma trezen. Njegova ekskurzija pa se je navadno povsod končala s prepirom in pretepom, tako seveda tudi aretacija v neki kavarni, kjer se je zaletel v stražnika in se je šele s pomočjo nekega šoferja dal ugnati in ukleniti. Oddan bo sodišču radi javnega nasilstva.

m **Nezgoda.** V sredo popoldne se je v epileptičnem napadu zgrudil v Vetrinjski ulici 32letni delavec Matija Krivec iz Hoč. Prvo pomoč so mu nudili na policiji.

m **Aretacija tatu.** V sredo je policija aretirala 40letnega potepuha Franca Šuta, katerega išče orožniška postaja v Križevcih v Prekmurju zaradi tatvine 800 Din vrednega kolesa.

m **Zanimiva dogodivščina mariborskega gostilničarja.** V torek je šel neki bivši krošnjar in sedanji gostilničar v Celje kupovat vino, pri pokušanju pa se je tako napil, da je v neki celjski gostilni pričel razgrajati in govoriti nerazumljive stvari. Zmagalo je prepričanje, da se je Tončku omračil um, zato so ga dali v prisilni jopič in ga z dvojnim spremstvom odposlali v blaznico na Studencu pri Ljubljani. Med potjo in čakanjem na zdravnika pa se je Tončku vinski duh razkadil in psihijatri so ga seveda izpustili, tako da se je vrnil v Celje še prej nego njegova dva spremljevalca. Sedaj pa svojim gostom pripoveduje, kako je šel na Studenec brezplačno pogledat na uro.

Celje

* **Nočno lekarniško službo** ima od jutri, dobote 8. t. m. do vštetega petka 14. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

* **Velik pevski koncert** priredi »Svoboda« v nedeljo 9. t. m. ob 15·30 v veliki dvorani Narodnega doma. Na koncertu nastopajo zbori »Svobode« iz Celja, Maribora, Zabukovce in Hrastnika.

* **Društvo »Soča«** priredi v soboto 8. t. m. ob 20. uri družabni večer s pestrim sporedom v vseh prostorih Narodnega doma. Vsi Sočani in prijatelji so vabljeni.

* **Smrtna kosa.** V javni bolnici je 5. t. m. umrl 42-letni Feldin Karl, delavec iz Škofje vasi.

* **Grobovi ruskih vojakov v Celju.** Med vojno je v celjskih vojaških bolnicah umrlo tudi mnogo ruskih vojakov. Da bi pokazali svoje sovraštvo tudi do mrtvega sovražnika niso pokopali teh vojakov na vojaškem pokopališču, temveč na oddaljenem, zapuščenem bolniškem pokopališču in ne v pokopališču temveč zunaj njega. Teh grobov se menda v Celju nihče ne spominja več in vendar bi bila dolžnost, ne samo slovanska temveč tudi človeška, da se urede ti grobovi in vsako leto na primeren način počaste.

* **»Utopljenca« v Mestnem gledališču.** Prihodnja premiera bosta »Utopljenca«, priljubljena veseloigra. Režira g. Velušček, nad vse komičnega Bučo igra g. Zemljič. Ostale vloge so dobro zasedene. Predstava se vrši v torek 11. novembra ob 20. uri v Mestnem gledališču.

* **Drugo predavanje g. Koraneka.** Zimskosportni odsek SPD Celje priredi drugo predavanje o »Fotografiranju po zimi« v ponedeljek 10. novembra ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Predava zopet g. Koranek. Tokrat ni vstopnine.

* **Neznan obešenec.** V sredo popoldan so iz šole se vračajoči otroci opazili na cesti v Tremerje na drevesu v bližnjem gozdu obešenca. Iz Laškega je prišla komisija, ki je ugotovila, da se je neznanec v dopoldanskih urah obesil. Prepeljali so ga v mrtvašnico.

* **Tatinska prenočevalka.** H gospej Kolarič Jožefi Za kresijo je v sredo zvečer prišla neka neznana starejša ženska in jo prosila za prenočišče ter ji obljubila, da bo pošteno plačala. Kolaričeva ji je postregla, ko pa je drugo jutro zgodaj šla k maši je neznanka urno vstala, pobrala dragocenosti, perila in obleke v vrednosti nad 2000 Din in izginila neznanokam. Policija poizveduje za njo.

* **Izguba.** V Vodnikovi ulici je bila izgubljena črna usnjena denarnica z 86 Din gotovine in plačanimi računi. Najditelj naj obdrži denar, račune pa naj izroči policiji.

* **Noč aretacij.** V noči od srede na četrtek je bilo v mestu in v gostilnah prav veselo. Radi pijanosti in razgrajanja so bili aretirali nekega mesarskega pomočnika. Neki prodajalec ščetk je razgrajal v gostilni Ž. ter metal natakarici svoje ščetke v obraz.

Poplave, sneg . . .

Bled, 6. novembra.

Po dolgotrajnem deževju je Sava Bohinjka precej narasla. Podrla je del mostu, ki pelje na Ribno. Zato je promet nemogoč, dokler ne popravijo mostu. Začasno bo možen prehod edino črez most, ki pelje na Koritno.

Ker je deževje ponehalo, je padla voda skoro do normale in upati je, da bodo Ribnani v doglednem času popravili most.

Pred kratkim so popravili cesto, ki pelje iz Koritnega v Betinje. Bil je pa tudi skrajni čas, saj se je v slabem deževnem vremenu udiralo človeku do gležnjev v blato.

Novo mesto, 5. novembra.

Sneg, ki je pred kratkim šele izginil iz naše doline in okoliških brd, je ponovno pobelil vrhove Gorjancev. Vsi sveti so odprli vse nebeške zatvornice in namočili ubogo našo zemljo, da tonemo v blatu in da so potoki s Krko vred visoko prestopili bregove. Po ravni okolici bodo spet plavali avtobusi in hiše in kozolci. Dobro, da razen repe ni ničesar več na polju.

Ribnica, 5. novembra.

Veliko neurje v ponedeljek je povečalo Bistrico za pol metra, kar že dolgo ne pomnijo. Zalila je vso okolico in na mnogih mestih tudi cesto in vsa pota. Nevarneje je narastel potok Sajevec in Ribnica. Slednja je poplavila vso Rakitniško kotlino. Rupe je ponekod zamašila z donašanjem peska, hlodov in vej. Brvi in manjše mostove je na večjih mestih odnesla. Med deževjem je zapadel v torek nov sneg, ki je pokril Veliko, deloma tudi Malo goro s snegom. Poplava je naredila večjo škodo na mlinih in žagah.

Brežice, 6. novembra.

Daljše deževje je zopet krivo, da je voda zelo narasla. Kakor običajno, je zopet Vrbina polna vode. Vrbina je v zadnjem mesecu, vštevši še to poplavo, že petkrat pod vodo. Skrajni čas je, da se naša občina pobriga glede tega. Voda stoji do tričetrt metra visoko. Tudi Sava in Krka sta silno narasli, da se je bati, da bosta vsak hip prestopili bregove. Največjo škodo je napravila letošnja voda na divjačini.

Šmartno ob Paki, 6. novembra.

Sneg je izdatno pobelil Savinjske in Mozirske planine. Vse sportnike-smučarje, ki se vozijo mimo naših krajev, zapeljivo vabijo na svoje bele vrhove.

Poljčane, 5. novembra.

Vreme se pri nas kar noče popraviti. Tako so po neprestanem deževju zadnjih dni vode zopet izstopile in preplavile polja ter travnike Dravinjske doline od Makol do Konjic.

Nesreča v tekstilni tovarni

Hud padec s 6 m visokega ostrešja

Kranj, 6. novembra.

Danes ob 7. uri se je pripetila v tekstilni tovarni »Jugočeški« huda nesreča. Jakob Beton, ki je bil kot tesar zaposlen pri zidanju nove tiskarne, ki jo pravkar gradi »Jugočeška«, je padel s 6 m visokega ostrešja, ki še ni bilo pokrito z opeko.

Mož je star 52 let in je doma v Predoslju pri Kranju. Nekateri njegovi sodelavci domnevajo, da mu je prišlo slabo in da se mu je v glavi zavrtelo. Verjetnejša pa je domneva, da se mu je spodrsnilo na tramovju, ki je bilo radi obilega dežja v zadnjih dneh popolnoma mokro. Ponesrečenec je ostal pri zavesti. Hude rane ima na glavi in nogah. Roke in noge so mu ohromele. Mogoče ima tudi kake notranje krvavitve ali celo zlomljeno hrbtenico.

Prvo pomoč mu je nudil tukajšnji zdravnik g. dr. Josip Bežek, ki je odredil, da so nesrečneža takoj odpeljali z rešilnim avtom reševalnega društva v ljubljansko bolnic

Vlom v šoštanjsko sodišče

Vlomilec je bil zelo neroden in je odnesel samo kos potice

Šoštanj, 5. nov.

Ko je danes zjutraj pred sedmo uro sodni sluga in jetničar Anton Abram prišel nič hudega sluteč v zemljiško knjigo, se mu je nudil nenavaden prizor. V vratih z železom obite in okovane omarice za oporoke, ki služi tudi za ročno blagajno, je zevala velika trikotna odprtina, na tleh pa so ležale smeti in izvrtan kos vratic. Takoj je bilo jasno, da je bil po noči izvršen vlom. V hudem strahu pred večjo nesrečo je stekel po sodnega predstojnika Antona Potočnik, ki je takoj naročil potrebne poizvedbe in ugotovil dejanski stan. Vest o vlomu se je bliskoma raznesla po mestu ter je vsak hitel k svoji blagajni, pa k sreči nikjer drugod ni bilo vlomljeno. Tudi pri davčni upravi, ki se nahaja v pritličju sodišča, niso ugotovili nič sumljivega.

Kakor se je dosedaj ugotovilo, je prišel tat s ponarejenimi ključi v poslopje in naravnost odprl vrata v zemljiško knjigo, tam navrtal ročno blagajno, potem odprl predal Aramove pisalne mize, v kateri je ležala prazna listnica, poleg pa cigaretna škatljica s par sto dinarji Aramove novemberske plače. Ko pa je tat videl, da je listnica prazna, ni dalje brskal, in to je Aramu rešilo njegovo plačo. Ko je nadalje opazil, da se nahajajo v drugih nezaklenjenih omarah debele zemljiške knjige, je zapustil sobo, ne da bi jo zopet zaklenil in se podal v sosednjo sobo sodnika Lesjaka, v kateri stoji težka železna blagajna. Na njej se na dveh mestih pozna, da jo je skušal tat navrtati, pa je očividno nadaljno prizadevanje opustil, ko bržkone ni imel primernega orodja. Iz pulta je vzel košček potice, ki je tam slučajno ostala in je bil to edini plen, ki ga je po dosedanjih ugotovitvah tat odnesel iz sodišča. Tatu je dobro služila dovolj svetla mesečna noč, da mu ni bilo treba prižigati svetiljke. Za vlomilcem ni sledu, bil pa ni preveč »brihten«, sicer bi zvedel, da sodišče ne hrani večje vsote v svojih blagajnah.

Hitro prijet vlomilec

V culici je imel 13.605 Din

Ljubljana, 5. novembra.

Službujoči stražnik Kunovar je danes okoli 2.45 srečal na križišču Gosposvetske in Vošnjakove ulice v bližini gostilne pri »Novem Svetu« nekega moškega, ki je tiščal pod pazduho neki zavoj. Ker se mu je zdel sumljiv, ga je ustavil in vprašal, kaj ima v zavoju. Bila je navadna delavska rutica, iz katere pa so pogledali lepi bankovci Bil je med ostalim tudi ovitek z napisom »Bajželj«, v katerega je bilo zavitih 10 bankovcev po 100 Din in zraven tega je bilo še nekaj 100-dinarskih bankovcev in drobiža, prav tako zavitega v papir z napisom tvrdke Bajželj, ki ima v Spodnji Šiški na Gasilski cesti zalogo zagrebškega piva. Sumljivega, slabo oblečenega človeka je stražnik vprašal, od kod da ima toliko denarja.

Človek mu je kratko odvrnil: »Dal mi ga je tam v Šiški neki človek, da naj mu ga shranim. Za ime tega moža pa ne vem.«

Stražnik je sumljivega človeka aretiral ter odvedel takoj na glavno stražnico. Tu so ugotovili, da je bil neznanec brezposelni hlapec Miha Pečarič, rodom iz Kopra v Istri. Pri njem so našli 13.605 Din gotovine. Ker ni znal natančno navesti, na kakšen pošten način je prišel do tako velike svote, so ga pridržali v zaporih. Aretiranec je trdovratno tajil, da bi bil denar ukradel, marveč mu ga je izročil neki človek. Kmalu pa je bila policija obveščena, da je bilo nekaj minut popreje vlomljeno v uradne prostore pisarne zaloge zagrebškega piva g. Bajžlja v Spodnji Šiški. Vlom so že popreje opazili domači in hitro obvestili policijo. Iz pisarne je bilo odnešeno **16.530 Din.**

Kam je izginila diferenca med pravo gotovino in zneskom, ki so ga našli pri aretirancu. še ni dognano. Sklepajo, da je moral imeti mladi svedrovec pomagača, ki ga je nagradil s par tisočaki. Pomagač še ni bil danes prijet.

Pečarič je bil svoječasno zaposlen kot hlapec pri g. Bajžlju ter so mu bile domače razmere prav dobro znane. Zadnji čas je bil Pečarič zaposlen pri gradnji nebotičnika. Na policiji se je aretiranec izgovarjal, da je navadno spal v baraki pri nebotičniku, a da je snoči šel spat v neki šišenski kozolec. Ker ga je po noči močno zeblo, je odšel z kozolca ter se hotel vrniti v barako. Potoma pa je srečal dotičnega človeka, ki mu je izročil culico z denarjem.

Kranj

Odlikovanja. Za vestno službo je bil odlikovan orožniški podporočnik g. Mihajlo Mašić s srebrno medaljo; orožniški narednik-vodnik g. Ivan Javornik pa je odlikovan za vojaške vrline, najvišje odlikovanje, ki ga more doseči podčastnik. Čestitamo!

Bat'a v Kranju. Bat'a bo odprl v Kranju trgovino s čevlji na Glavnem trgu v prostorih, kjer je bil doslej lokal papirne trgovine g. Bizjaka. Torej bosta Bat'a in g. Strniša, prodajalec čevljev Jadransko-posavske čevljarne, skoro soseda in ne bo manjkalo konkurence.

Predprodaja vstopnic za nedeljski koncert. Občinstvo opozarjamo, da se dobe vstopnice za nedeljski koncert v predprodaji pri trgovcu g. R. Hlebšu. Cene sedežev so 25, 20, 15 in 10 Din. Stojišč ni. Preskrbite se pravočasno z vstopnicami, ker je že mnogo prodanih in rezerviranih. Koncert bo v nedeljo zvečer ob 20. uri v gimnazijski telovadnici.

Poziv mladeničem, rojenim l. 1911. Mladeniči, rojeni l. 1911., bivajoči v Kranju, se pozivajo, da se zglasijo takoj, najkasneje do 9. novembra t. l. od 8.—12. ure v občinski pisarni, da se vpišejo v rekrutni spisek.

Bled

Občinske seje. Te dni so se vršile važne občinske seje, kjer se je mnogo govorilo in sklepalo o kanalizaciji Bleda, o tekočih gospodarskih in tujsko-prometnih vprašanjih.

Dve srnici. Gospod Teodor Schön, lastnik vile Antonije na Bledu, ima v vrtači dve krasni srni, srnaka in srnico, ki jih mimoidoči radi opazujejo.

Vilo Adrijo, ki je last ge. Molnarjeve, bodo dvignili za 1 nadstropje. Adaptacijska dela je prevzela gradbena tvrdka Pangerc in Bleda, ki bo dvignila tudi Grand hotel Toplice za 2 nadstropji ter prizidala 5 nadstropen hotel k Toplicam. Kakor se predvideva, bo hotel izgotovljen še meseca junija.

Stražo bodo splanirali. Kakor znano, je s Straže krasen razgled po Bledu, na Karavanke in Julijske Alpe. Posekali bodo mnogo dreves ter vrh splanirali. Ker prihajajo na Stražo številni letoviščarji, bi bilo umestno, da bi zgradil lastnik do sezije tudi okrepčevalnico.

Sokolski dom. Gradnja Sokolskega doma hitro napreduje. Domače stavbeno podjetje Ivan Plemelj, ki je prevzelo delo, je z neverjetno naglico postavilo dom, ki bo po zatrdilu merodajnih faktorjev že v decembru pod streho.

Požar. Pred kratkim je gorelo v Zgornji Radovni. Gorelo je pri Lojzu. Požar mu je uničil hišo in gospodarsko poslopje. Za koliko je bil zavarovan, ni znano.

Smrtna kosa. Te dni je umrlo dete Elizabete Demšar v Želičah.

V znamenju noža. Na praznik Vseh svetnikov so dobili delavci svojo plačo. Zvečer so šli, kakor običajno v neko tukajšnjo gostilno ter popivali. V sladko ginjenem stanju so se sporekli. Kasneje so se začeli obdelavati z nožem. Dva sta planila na enega ter mu prizadjala približno 7 ran v noge, roke in prsa. Na lice mesta je bilo pozvano tukajšnje orožništvo, ki je ukrenilo vse potrebno in vtaknilo zločinca pod ključ. Ranjencu je nudil domači zdravnik prvo pomoč. O poteku dogodka bomo še poročali.

Brezmejna posirovelost. Pred kratkim sta se sprla dva delavca, ki sta zaposlena pri gradbi nekega tukajšnjega hotela. Ker se prvi ni mogel ali hotel ogniti drugemu, ga je slednji česnil z lopato po glavi ter ga občutno poškodoval. Slepemu naključju se ima zahvaliti, da ni prišel ob oko.

Dolenji Logatec

Na Vseh svetih dan je pevsko društvo »Logatec zapelo več krasnih, ganljivih žalostink tudi na vojaškem pokopališču, kjer je pokopanih okoli 300 vojakov. Isto tako je pelo tudi pred spomenikom padlih junakov.

Na proslavi češkoslovaškega narodnega praznika je imel slavnostno predavanje brat Karl Štraus. Isto tako se je vršila interna komemoracija v Sokolskem domu 3. t. m. za bazoviške mučenike. Govoril je brat Janko Guček.

Rakek

»Sokol« bo imel tudi pevski odsek. Pevce na Rakeku je zbral ravnatelj meščanske šole g. Gaspari in imel z njimi nekaj pevskih vaj v gasilnem domu, ki so se prav dobro obnesle. Nastalo pa je vprašanje, ali naj se ustanovi samostojno pevsko društvo ali pa naj pristopijo k »Sokolu«. V četrtek so se o tem posvetovali in po kratki debati enoglasno sklenili, da se pridružijo k »Sokolu« kot pevski odsek. Kot tak so v nedeljo tudi že zapeli na pokopališču »Vigred se povrne« in »Doberdob«.

Stavbna sezona. Letos se je mnogo zidalo in se še zida. V delu je 6 hiš. Stari gasilski dom njegov novi lastnik prezidava. Tudi iz podrte hiše pri sokolskem domu je zrasla čedna hiša. Bivšo tovarno za opeko prezidavajo v veliko stanovanjsko hišo. Dela pri javnem perišču se tudi bližajo koncu. Prav posebno živahno stavbno gibanje pa se obeta drugo leto. Zidali bodo veliko novo carinarnico in 4 stanovanjske hiše za carinske uradnike in 1 za železničarje.

Vsi svetniki so bili deževni. Prav huda vihra je divjala v ponedeljek ponoči in tudi čez dan, tako da je bilo vse delo na prostem onemogočeno. Sploh dela vreme poljedelcem velike preglavice. Mnogo škode je napravil tudi sneg pretekli teden, posebno na drevju.

»Jadranska Straža«, ki je pod visoko zaščito prestolonaslednika Petra, je naročila v Hamburgu za našo vojno mornarico moderen šolski brod. Da bi krila velike stroške, je priredila loterijo z bogatimi dobitki. Srečke za to loterijo so po 10 Din in se dobe na Rakeku v občinski pisarni.

Cerknica

Goljufati so hoteli. Pred dnevi je izgubil pekovski učenec g. Gorjupa kontrolno knjižico, v kateri so bili beleženi podatki glede oddaje kruha delavcem, ki delajo pri novi cesti. To priliko so hoteli izrabiti na koncu meseca delavci, ki so večinoma sami Bosanci. Prišli so plačat kruh in na vsak način so trdili, da je kruha za 2000 Din manj, kot trdi g. Gorjup. Nikakor se niso mogli sporazumeti in skoro gotovo bi bil g. Gorjup oškodovan za 2000 Din, da se ni nekdo oglasil, ki je našel izgubljeno knjižico in tako so prišli tudi delavci do pravilnega računa.

Vandalizem brez meje. Po vseh pokopališčih prižgejo na dan Vseh svetih številne svečke na grobovih. To priliko so izkoristili neznani ljudje, ki zanje ne moremo najti primernega imena. Na cerkniškem pokopališču so pokradli z večih grobov nagrobne svečice. To so storili kaki pokvarjeni otroci. Če že za kaj drugega, ne, saj za to zaslužijo, da se jih pošteno kaznuje.

Zagorje

Nogometna tekma. Na praznik Vseh svetnikov se je vršila nogometna tekma med rezervo »Rudarja« iz Hrastnika in »Mladostjo« iz Zagorja. Izid tekme je bil precej porazen za domače društvo, kajti gostje so zmagali z 9 : 0. Število goalov bi gotovo ne bilo tako visoko, če bi igrali domačini malo bolj požrtvovalno. V polni meri sta izvršila svojo dolžnost vratar in desni branilec. Sodil je g. Košmerl.

Violinski koncert virtuoza g. Karla Rupla je bil v nedeljo ob dokaj številni udeležbi občinstva. G. Rupl je bil za svoje mojstrsko izvajanje vseh točk bogato nagrajen z gromkim aplavzom.

Učiteljsko zborovanje. Litijsko učiteljsko društvo zboruje v ponedeljek 10. t. m. v Ljubljani v dvorani Mestnega doma. Začetek ob 8. uri po prihodu obeh vlakov. Razen poročil o tekočih društvenih zadevah je na dnevnem redu predavanje univ. prof. dr. Ozvalda.

Sejem je bil precej slabo obiskan, ker je bilo v ponedeljek zelo slabo vreme in ker ni denarja.

Trbovlje

Za vojaške obveznike. Občina poziva vse one rekrute, ki so bili v letu 1929 ali prej rekrutovani, a do danes še niso bili pozvani na odsluženje kadrskega roka, da se brez ozira na pristojnost najkasneje do 10. novembra t. l. zglasijo pri vojaškem oddelku občinskega urada.

Koncert pevskega društva »Zvon«. Pevsko društvo »Zvon« v Trbovljah priredi v nedeljo 9. novembra ob 16. uri v Sokolskem domu prilikom proslave 35-letnice obstoja velik pevski koncert z lepim sporedom. Apeliramo na našo javnost, da počasti ta pomembni jubilej našega najstarejšega narodno-kulturnega društva, katero so v najtežjih prilikah ustanovili naši najboljši narodni veterani, s tem, da se v čimvečjem številu udeleži pevskega koncerta ter s tem pokaže svoje razumevanje za naš narodnokulturni pokret in ljubezen do naše narodne pesmi.

Hrastnik

Na obeh tukajšnjih šolah je vpisanih 796 otrok, in sicer 396 dečkov in 400 deklic. 677 otrok pripada trboveljski občini, dolski 106 in radeški 13.

Smrt. Bivšemu oskrbniku Hausenbichlerjeve koče na Mrzlici g. Ivanu Drakslerju, ki je lani v čvrstih mladih letih nenadoma popolnoma oslepel, je umrlo dete, ki se je rodilo že po njegovi nesreči in ga torej ni nikoli videl.

Meso mu je dišalo. Ponoči 1. novembra se je splazil k hišam v steklarski koloniji tat in je raznim strankam odnesel meso, kakoš, gos itd. Zadovoljil pa se ni samo z mastno pečenko, temveč zahotelo se mu je tudi tople odeje in ker mu je bila dana prilika, je pobasal tudi okrog 150 Din vredno odejo, hlače in druge reči. Ker so tatu gotovo razmere in okolica dobro znane, upamo, da se bo storilca kmalu izsledilo, da dobi po mastni pečenki nezaželjen ričet. — A. K.

Ribnica

Avto ušel težki nesreči. V ponedeljek je vozil skozi Ortnek g. Figar, šofer g. zobozdravnika Novaka v Ribnici. Zaverovan v hitro vožnjo ni opazil bližajočega tovornega vlaka, ki bi imel križati cesto. Le naključju se je zahvaliti, da ni lokomotiva popolnoma strla avto pod kolesi. Avto je dobil le lažje poškodbe. Pozna se potrebo zavor, ki jih na Dolenjskem ni na križiščih cest z železnicami.

Šoštanj

Čajanka Rdečega križa. V soboto 8. novembra ob 8. uri zvečer se vrši v Sokolskem domu čajanka Rdečega križa v prid ubogi šolski deci v Šoštanju.

Šmartno ob Paki

Smrtna nesreča. V nedeljo 26. oktobra se je smrtno ponesrečil 22-letni Anton Šarner, doma iz Rečice. Fant je bil epileptičen. Ta strašna bolezen je zakrivila tudi njegovo nenadno smrt. Ob štirih popoldan je šel pokladat živini, nato pa je odšel proti narastli Paki in izginil v valovih. Voda ga je zanesla na mostno joho, kjer je obtičal z veliko rano na čelu. Izdihnil je kljub plemenitemu naporu reševalcev.

Divji lovci. Orožništvo je aretiralo tri kmečke fante in jim zaplenilo nekaj pušk. Lovska strast jih je zapeljala k nedovoljenemu lovu tako da bodo morali svoje protizakonito dejanje zagovarjati pred sodiščem. Škoda, ki jo delajo divji lovci, je vedno večja. Posebno trpi po divjih lovcih plemenita divjačina in je zato energično postopanje orožništva vredno popolnega priznanja.

Hmeljska kupčija. Zadnje čase se opaža živahno povpraševanje po letošnjem hmeljskem pridelku. Cene se sučejo okrog 15 Din za kilogram. Kljub temu je le malo blaga na razpolago, ker so ga ljudje že v začetku hmeljske sezone prodali po 6 Din in še ceneje. Nekateri so ga celo zavrgli. Vsem je sedaj žal, čeprav je 15 Din za kilogram malo in ta cena ne pokrije niti režijskih stroškov. A nekaj bi vendar le bilo.

Braslovče

Premeščenja. Iz Letuša je premeščen v Celje šolski upravitelj Bogomir Zdolšek in njegova gospa. Imenovani je služboval v Letušu nepretrgoma 12 let in si stekel za naš kraj mnogo zaslug. Ne samo kot odličen pedagog, tudi kot vnetega, zavednega ter nacional. delavca ga bodo pogrešala tudi kulturna društva. Ves prosti čas je žrtvoval in posvetil izvenšolskemu delu, priredil je nebroj gledaliških iger, ustanovil je »Čitalnico«, bil agilen član požarne brambe in Sokola v Braslovčah. Jako priljubljen in spoštovan med ljudstvom, kateremu je bil prijateljski svetovalec v vseh perečih gospodarskih in kmetijskih vprašanjih. Tudi kot zabavnega družabnika in lovca ga bodemo pogrešali. Želimo njemu in vsej obitelji prijetno življenje na novem mestu!

Prireditve. V nedeljo popoldan gostuje na Legantu požarna bramba iz Griž z zabavno burko: »Pred poroko«. Kritika domačinov, kakor tudi zasedba vlog je dobra. Istega dne bo gostoval v Kapli v dvorani g. Radiseka dramatični odsek Sokola iz Vranskega z zabavno igro »Ploha«. Priporočamo obe prireditvi.

Boštanj

Osebna vest. Splošno priljubljeni in simpatični orož. kaplar Zvonko Rožmanec je premeščen po lastni prošnji na novo službeno mesto Raka nad Krškem, kjer mu vsi vse najboljše želimo.

Rimske toplice

Usodna pomota. 71-letna Marija Dvoršekova iz Strenskega pri Rimskih toplicah je dolgo bolehala in nedavno jo je zadel še mrtvoud ki jo je pribklenil na posteljo. Živela je z možem in sinom Karlom pod eno streho. Pred dnevi je bila sama doma v postelji. Mož in sin sta odšla na delo. Ko je revica ležala v postelji, jo je najbrž prijela huda žeja in segla je po steklenici na mizi, v kateri je pa bila kisova kislina. Mož jo je našel v hudih krčih Poklical je sina, ki je pomagal, da so zastrupljeno mater odpeljali v celjsko bolnico. Njeno stanje je zelo resno.

Radio

Ljubljana, petek, 7. novembra: 12.15 Plošče (arije svetovnih pevcev, instrumentalna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Koncert radio orkestra: Hawai jazz. 18.30 Drago Uloga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinjska ura, gdč. Cilka krekova. 20.00 Operetna glasba. 21.00 Mešan program, radio orkester: Hawai jazz. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sobota, 8. novembra: 12.15 Plošče (mešani program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Plošče. 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov (Rapalski zaliv). 18.30 Radio orkester: Hawai jazz. 19.30 Ga. Hrovat: V stoletju tehnike, filmska kultura. 20.30 Prenos iz Beograda, opera. 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče.

Zagreb, petek, 7. novembra: 12.30 Plošče. 12.20 Nasveti za kuhinjo. 13.30 Novice. 17.00 Koncert. 18.40 Zdravstv. predavanje: Zdravje in zima. 19.40 Kulturne in društvene vesti. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Simfonični koncert zagrebške Filharmonije. 22.00 Novice. 22.10 Po tujih postajah.

Zagreb, sobota, 8. novembra: 13.30 Novice 17.00 Koncert Radio kvarteta. 18.30 Novice. 19.40 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere iz Beograda, vmes novice in vreme.

Beograd, petek, 7. novembra: 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 17.05 Predavanje. 17.30 Plesna glasba. 19.30 Nemščina. 20.00 Plošče 20.30 Vokal. koncert ge. Lj. Slatin 21.00 »Hasanaginica«, drama v 1 dej. 22.00 Narodne s kitaro. 22.30 Novice. 22.45 Radio orkester.

Beograd, sobota, 8. novembra: 17.05 Otroška ura. 17.30 Plošče. 19.30 Razvoj srbske literature (S. Kordić). 20.00 Prenos iz gledališča, nato balalajka koncert.

Pouk na banovinski mlekarski šoli v Škofji Loki

Na Banovinski mlekarski šoli v Škofji Loki se otvori 10. decembra 1930 novo šolsko leto, ki traja do 1^ oktobra 1931. Sprejemni pogoji so ti-le:

1. Državljanstvo kraljevine Jugoslavije; 2. z dobrim uspehom dovršena osnovna šola in vsaj dveletna praksa v mlekarstvu. Predhodna praksa v mlekarstvu se ne zahteva od absolventov kmetijskih šol z dvoletno učno dobo ali učencev enoletne kmetijske šole z enoletno prakso, vendar pa imajo od teh prednost pri sprejemanju oni učenci, ki izkažejo še prakso v mlekarstvu. 3. Starost nad 17 let in ne preko 25 let. 4. Moralna neoporečnost. 5. Pri mladoletnih prosilcih dovoljenje staršev ali njih namestnikov za obiskovanje šole. 6. Popolna fizična usposobljenost za mlekarsko stroko in dokaz, da prosilci ne bolehajo na tuberkulozi ali kateri drugi prenosljivi bolezni.

Na zavodu uživajo učenci poleg strokovnega pouka tudi vso oskrbo. Šolnina iznosi za celo šolsko leto 1000.— Din, vzdrževalnina pa 6500 Din. Obiskovalci zavoda iz dravske banovine so šolnine prosti.

Interesenti, ki želijo obiskovati zavod v prihodnjem šolskem letu, naj vložijo najkasneje do 1. decembra 1930. lastnoročno napisane prošnje za sprejem pri ravnateljstvu Banovinske mlekarske šole v Škofji Loki. Pravilno kolekovanim prošnjam je priložiti te-le dokumente:

1. Domovnico; 2. zadnje šolsko spričevalo; 3. spričevalo o praksi; 4. rojstni list; 5. nravstveno spričevalo; 6. dovoljenje staršev, odnosno njih namestnikov za obiskovanje mlekarske šole (samo mladoletni prosilci); 7. zdravniško spričevalo s posebno izjavo zdravnika, da ne bolehajo na tuberkulozi ali kateri drugi infekcijozni bolezni; 8. izjavo o plačevanju določenih prispevkov za pouk in vzdrževanje z overovljenim lastnoročnim podpisom plačnika; 9. spričevalo o uboštvu, vidirano od pristojne davčne uprave. (To spričevalo prilože samo po zakonu o taksah ubožni učenci).

Na zavodu je za prosilce iz dravske banovine 5 brezplačnih mest in 5 mest za polovično plačevanje vzdrževalnine. Prosilci iz drugih banovin nimajo pravice do teh olajšav, marveč se vzdržujejo na zavodu ali sami, ali pa so štipendisti oblasti odnosno katerih drugih korporacij.

Vsa podrobnejša pojasnila daje prosilcem na željo uprava Banovinske mlekarske šole v Škofji Loki.

Gospodarske vesti

× **Resolucija Zveze industrijcev v Ljubljani.** Zveza industrijcev je naslovila na kr. vlado obširno resolucijo v pogledu finansiranja banovin in samoupravnih teles. Resolucija povdarja nujno potrebo zakona o občinah, priporoča uveljavljenje principa varčevanja v upravi samoupravnih teles, izreka se proti uvedbi uvozninskih taks, protestira proti pobudi mest, da se dovoli mestnim občinam pobiranje posebnega davka na skupni dohodek, prosi nadalje, da se ukine določba § 14 Zakona o spremembah in dopolnitvah k zakonu o državnih neposrednih davkih. Resolucija se nadalje obrača na gospoda bana Dravske banovine s prošnjo, da pritegne zastopnike gospodarskih korporacij k delu na redakciji banovinskega proračuna za l, 1931/32, obenem izraža željo, da se v proračunu opusti obdavčevanje premoga in električne energije. Nadalje prosi gospoda bana, da kot nadzorni organ občin prepreči pobiranje občinske trošarine ali uvoznine na trgovski promet in na industrijsko predelavo. Predlaga nadalje, naj okrajni cestni odbori ne nalagajo doklad k državnim davkom, niti ne nalagajo lastnih davščin, pač pa naj se samoupravne ceste nadzirajo in oskrbujejo po kr. banski upravi.

× **Vprašanje opija.** 4. t. m. se je vršila v ministrstvu za trgovino in industrijo dvanajsta seja posvetovalne komisije za opij pri ministrstvu trgovine in industrije. Seji so prisostvovali vsi člani razen predstavnika ministrstva za kmetijstvo. Na seji so poročali o statistiki izvoza opija v zadnjem tromesečju. Ugotovili so, da je v zadnjem tromesečju bilo izvoženo 2175 kg opija zadnje žetve, v državi pa je ostalo še opija okoli 140.000 kg. Ta mali izvoz pripisujejo slabi konjukturi na svetovnem tržišču opija. Vendar obstoji upanje, da se bo stanje v bodočem tromesečju popravilo. Omejen je bil tudi uvoz opojnih drog. Uvozili so samo 20 kg medicinskega opija, 15 kg kokaina in 16 kg morfija v solni obliki. G. dr. Perne, šef odseka ministrstva za zunanje zadeve je poročal o poslednjem zasedanju komisije za opij pri Društvu narodov. Pri tem poročilu je naglasil, da je Svet Društva narodov sklical konferenco o omejitvi fabrikacije opojnih drog za 27. maj prihodnjega leta v Ženevi. Na tej konferenci ne bodo sodelovale samo države, ki producirajo droge, temveč tudi ostale države. S tem je bila sprejeta jugoslovanska teza o tem vprašanju. Dalje so razpravljali na seji komisije o slučajih tihotapstva preko Maribora in Sušaka. Sklenjeno je bilo, da je v tem pogledu treba ukreniti najstrožjo zaporo. Dalje so razpravljali o vprašanju ustanovitve državnega monopola za izvoz opojnih drog. Ugotovili so, da je za ustanovitev monopola z ozirom na zakonske predpise in tehnične težkoče treba daljše priprave. Sklenjeno pa je bilo, da se med tem, v cilju uspešne kontrole uvoza ukrenejo določila, da se uvoz dopušča samo na osnovi sklepa ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje.

× **Prvo žrebanje begluških obveznic.** Prvo žrebanje 6% obveznic za finančno likvidacijo odškodnine za begluško zemljo v Bosni in Hercegovini se je vršilo 3. novembra t. l. Izžrebane so bile sledeče številke serij: 1672, 1713, 3203, 3266, 3288, 3304, 3349, 3354, 3359, 3395, 3448, 3470, 3537, 3537, 3556, 3656, 3779, 3895, 3866, 3870, 3914, 3918, 3967, 4062, 4466, 4508, 5037, 5257, 5309, 5388, 5452, 5557. Iz direkcije državnih dolgov in državnega kredita.

× **Specialen živinorejski tečaj v Kranju.** V Ljudskem domu v Kranju se bo vršil v ponedeljek 17. novembra t. l. celodneven specialen živinorejski tečaj za odbornike živinorejskih zadrug. Namen tečaja je, poučiti funkcijonarje živinorejskih zadrug o presojanju in ocenjevanju plemenskih goved, zlasti pri sprejemanju za vpis v rodovnik. Presojanje živine se bo nazorno razlagalo s pomočjo 72 znamenitih velikih stenskih slik in tabel po znanem živinorejskem veščaku dr. Pusch-u. Praktično ocenjevanje se bo vršilo pri živini župnišča v Kranju na podlagi ocenjevalnih tabel, ki jih je nedavno izdala kr. banska uprava v Ljubljani. Tečaj priredi sreski kmetijski referent I. Sustič v Kranju. Pouk se bo vršil od 9. do 11. ure predpoldne in od 1. do 4. ure popoldne. K tečaju imajo dostop razen odbornikov tudi člani živinorejskih zadrug in drugi živinorejci. Ker se ima v kratkem pričeti pri mnogih mlajših živinorejskih zadrugah pregledovanje živine za sprejem v rodovnik, je tečaj zelo potreben predvsem za člane »rodovnih komisij«. Priporoča se številna udeležba.

× **Belgijski državni proračun.** Na seji ministrskega sveta je podal minister za finance poročilo o splošnem proračunu za leto 1931. Proračun bo manjši od sedanjega, vendar se mora vlada poslužiti naknadnih kreditov za varnost države. Poročilo dalje pravi, da je proračun za 800 milijonov frankov manjši od vsote, ki je bila prvotno predvidena. Minister poudarja, da je vlada v teku zadnjih 4 let znižala državne dolgove za 7 milijard frankov. V izrednih proračunskih postavkah je vsebovan kredit 720 milijonov frankov, med katerimi je tudi vštetih 300 milijonov frankov za obrambni sistem države. Na koncu poročilo veli, da bo vlada najela posojilo za pokritje 620 milijonov frankov izdatkov.

× **Bolgarskega zunanjega posojila ne bo.** Finančni minister Molov je izjavil časnikarjem, da bolgarska vlada ne namerava skleniti posojila v inozemstvu in da se o tem tudi ne pogaja.

× *Španско stabilizacijsko posojilo.* Španska vlada že več časa proučava vprašanje večjega stabilizacijskega posojila. Posojilo bi se imelo efektuirati v inozemstvu. V finančnem ministrstvu je bil te dni zaključen zakonski osnutek, ki predvideva stabilizacijo pesete napram angleškemu funtu v razmerju 42 peset za 1 funt.

× *Letošnja žetev v Franciji.* Poljedeljsko ministrstvo je priobčilo podatke o prinosu letošnje žetve. Iz teh podatkov rezultira, da je Francija pridelala na žitarnich v letošnjem letu 63 milijonov stotov- medtem, ko je znašala lanska žetev 87 milijonov. Tržne cene varirajo med Fr. 175'— in 180'— za 100 kg.

× **Sovjetski dumping v Romuniji.** Zaradi novega dumpinga ruske pšenice je v Romuniji padla cena pšenici in drugemu žitu. Rusiji je uspelo, da kljub uvozni prepovedi preplavi romunska tržišča z ruskim žitom.

Borzna poročila

dne 6. novembra 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 6. novembra. Amsterdam 22'735, Berlin 13'445—13'475, Bruselj 7'874, Budimpešta 9'885, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'959, London 274'32, Newyork 56'275—56'475, Pariz 221'81, Praga 167'11—167'91, Trst 294'40—296'40.

Zagreb, 6. novembra. Amsterdam 22'735 bl., Dunaj 794'40—797'40, Berlin 13'445—13'475, Bruselj 787'40 bl., Budimpešta 987—990, London 273'92—274'72, Milan 294'51—296'51, Newyork ček 56'275—56'475, Pariz 220'70—222'70, Praga 167'11—167'91, Curih 1094'40—1097'40.

Beograd, 6. novembra. Berlin 13.4450—13.4750, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.40—797.40, London 273.92—274.72, Milan 294.30—296.30, Newyork 56.2750—56.4750, Pariz 220.81—22.81, Praga 167.11—167.71, Stockholm 15.1308—15.1708.

Dunaj, 6. novembra. d. Amsterdam 285'84. Beograd 12'5787, Berlin 169'18, Bruselj 99'04, Budimpešta 124'25, Bukarešta 4'2113, Kopenhagen 189'75, London 34'4887, Madrid 80'25, Milan 37'165, Newyork 710, Pariz 27'885, Praga 21'0575, Sofija 5'1440, Stockholm 190'35, Varšava 79'54, Curih 137'81.

Curih, 6. novembra. Beograd 9'1280, Pariz 20'24, London 25'0312, Newyork 515'375, Bruselj 71'83, Milan 26'975, Madrid 58'10, Amsterdam 207'425, Berlin 122'80, Dunaj 72575, Sofija 3'73, Praga 15'285, Varšava 57'75, Budimpešta 90'20.

Vrednostni papirji.

Ljubljana, 6. novembra. Celjska posojilnica 160, Ljubljanska kreditna banka 122, Prva hrv. štedionica 930, Kreditni zavod 170—180, Vevče 124, »Split« 400, »Stavbna« 40, Ruše 280—300.

Zagreb, 6. novembra. Državni papirji: 7% inv. pos. 83'50—85 (84), vojna škoda ar. 429—429'50 (428, 428'75, 429), vojna škoda kasa 429—429'50, vojna škoda nov. 428'50—430, vojna škoda dec. 429—430 (429), vojna škoda februar 420—424, 4% agr. obv. 51'50—53'50, 7% Bler. pos. 80'50—80'75 (80'50), 8% Bler. pos. 91'25—92, 7% pos. hipot. 80'25—80'75. — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 925 d., Udružena 191 d., Ljubljanska kreditna 122 d., Medjunarodna 67 d., — Industrija: Šečerana Osijek 298—300, Trboveljska 372—375, Slavonija 200 d., Vevče 124—130.

Beograd, 6. novembra. 7% inv. pos. 87, 7% pos. drž. hip. b. 80.50, 7% Blaire 80.75, 8% Blaire 92.50, 6% begluške obv. 74, vojna škoda 448.50 do 449.50, ult. nov. 451—451.50, ult. dec. 453 do 453.50, Tob. sr. 23.50—25, Narodna b. 8125.

Dunaj, 6. novembra. d. Bankverein 17'10, Kreditni zavod 47, Dunav-Sava-Adria 11'50, Prioritete 87'60, Trbovlje 46'50.

Notacija državnih papirjev v inozemstvu.

London, 6. novembra. 7% Blaire 79'50—80'25,

Newyork, 6. novembra. 8% Blaire 90—92, 7% Blaire 79'50—80'50, 7% pos. drž. hip. banke 79'75—80.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca slaba. Promet 1 vagon pšenice.

Novi Sad, 6. novembra. Pšenica: 79/80 kg, baška in gornjebanatska 132½—135, baška, Tisa šlep 142½—145, gornjebaška in banatska Bega šlep 137½—142½, banatska Tisa šlep 140—145, južnobanatska 135—137½, sremska 78 kg 130—132½, slavonska 78 kg 127½—130. — Ječmen: baški, sremski 63/64 kg 102½—105. — Koruza: baška, sremska stara 95—97½, baška, sremska nova 60—65, baška, sremska, nova, december, januar 67½—70, baška, sremska, nova, marec, april, maj 83½—85, ban. december, januar 62½—65, sremska, nova, posušena in sremska, nova, posušena ladja 80—82½. — Moka: baška 0g, 0gg, 240—250, 2. 210—220, 5. 180—190, 6. 150—155, 7. 105—110, 8. 77½—82½. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 20 vagonov, koruza 15½ vagona, moka 8 vagonov. Tendenca mlačna.

Budimpešta, 6. novembra. Tendenca slaba. Koruza: prijazna. Promet miren. — Pšenica: marec 15'36—15'37, (15'36—15'37), maj 15'46—15'47, (15'46—15'47). — Rž: marec: 8'56—8'60, (8'57—8'58). — Koruza: maj 11'50—11'65 (11'63—11'64), transit maj 9'47—9'50.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjena, brez prometa.

Sport

S. K. ILIRIJA NE NASTOPI V POKALNI TEKMI ILIRIJA : PRIMORJE

Od strani S. K. Ilirije smo prejeli dopis sledeče vsebine: »Za primer, da bi Ljubljanski nogometni podsavez odredil za nedeljo 9. t. m. pokalno tekmo Ilirija:Primorje, Vas tem potom najvludnejše obveščamo, da smo sklenili, da k tej tekmi ne bomo nastopili ter da bomo prepustili tekmo par forfait nasprotniku. Po potrebi izvolite o tem informirati občinstvo, da ne bo morda zaman hodilo na sportni prostor.

O motivih, ki so nam bili merodajni za ta sklep, Vas bomo podrobno še informirali. Deloma je podana utemeljitev za naše postopanje v izjavi našega odbora v »Jutru« z dne 30. m. m.

Sledi klubov žig in podpis.

Z ozirom na velepomemben korak, ki ga je storila S. K. Ilirija, smo se informirali na merodajnem mestu.

Od strani vodilnih osebnosti kluba smo dobili naslednje podatke:

Vodstvo S. K. Ilirije je že delj časa premišljevalo, da li naj še sodeluje v tekmah, od katerih nima nikake koristi. V poslednjem času pa je dobil odbor od strani svojega članstva številne pritožbe in kategorično zahtevo od odbora, da v interesu kluba in našega sporta odtegne od škodljivega načina tekmovanja. Organizacija tekmovanja, da je neprimerna in nimajo klubi nikake garancije za reden potek tekem. Igralci so premalo zaščiteni in ne dobijo v slučaju poškodbe povračila celokupnih stroškov zdravljenja. Članstvo zahteva od odbora, da umakne svoje igralce toliko časa od tekmovanja, dokler se razmere ne urede in spremene na boljše. Odbor je zahtevo članstva vsestransko premislil in o njej razpravljal, predno se je odločil k temu koraku. Zaveda se posledic, v interesu sporta pa je bil storjeni korak neodložljiv.

Toliko o dobljenih informacijah. O stvari sami ne bomo razpravljali, javnost naj sodi sama. Več bomo spregovorili, ko dobimo vsestransko točnejpodatke.

Svetovni prvaki table tenisa v Zagrebu

V Zagrebu gostujejo 8. in 9. t. m. najboljši table tenis igralci sveta. Nastopijo v meddržavnem matchu Madjarska : Jugoslavija. Naše reprezentanco bodo zastopali najboljši igarlci Zagreba, Sombora, Ljubljane in Murske Sobote. Moštvo Madjarov sestavlja kompletni team MTK v postavi Barna, Szabados, Földi, Borgida, Kabos in Mechlovic ter svetovna prvakinja ga. Mednyansky.

Merodajni krogi v Ljubljani se pogajajo z Madjari, da bi nastopili v ponedeljek z dvemi ali tremi najboljšimi igralci v Ljubljani. Zanimanje za table tenis je v Ljubljani izredno veliko in bi gostovanje svetovnih prvakov mnogo doprineslo k propagandi tega lepega sporta.

Tudi »Jugoslavija zahteva odškodnino

Z ozirom na zaključek konference predsednikov vseh podsavezov JNS-a, da se izplača BSK-u odškodnina radi južno-ameriške turneje v iznosu 150.000 Din, je odbor »Jugoslavije« podal na JNS dopis, v katerem zahteva, da se tudi njej izplača ista vsota. Kot razlog navaja, da je tudi »Jugoslavija« oddala v reprezentanco svoje igralce in da je utrpela isto škodo kot BSK. Vodstvo »Jugoslavije« izjavlja nadalje, da ne bo uporabila denar za sebe, temveč ga bo uporabila v dobrobit in prospeh celokupnega jugoslovanskega amaterskega nogometnega sporta.

Medklubski lahkoatletski odbor

v Ljubljani bo ustanovil Jugoslovanski lahkoatletski savez v Zagrebu. V ta namen je sporočil kluboma Primorju in Iliriji, da imenujeta po dva zastopnika, ki naj na to izberejo primerno osebo za predsednika.

PREMOG
trboveljski, šlezijski, angleški in koks
dobavlja na dom
Dunajska 46 »ILIRIJA« d. z o. z. Miklošičeva 6
Telefon 28-20 Telefon 25-95

»Brzovoz«
Ljubljana — Maribor — Ljubljana
vozi tovorni avto ter prevzame različne pošiljke večje ali manjše
Prevzemamo tudi pošiljke za vse proge. Odhod vsak torek in četrtek, povratek drugi dan.
Cenj. trgovstvu in občinstvu se priporoča
»BRZOVOZ«
LJUBLJANA, Celovška cesta 79
Telefon 2343
MARIBOR, Aleksandrova cesta 162-II

Lepa jabolka in orehe
dobite pri
GOSPODARSKI ZVEZI
v Ljubljani

Double, modni kamgarn
Športni ševjot
za fine obleke in sukanje.
Velika izbira, ugodne cene
R. MIKLAUC „Pri Škofu"
Ljubljana
Lingarjeva ulica - Medarska ulica — Pred Škofijo.
611

Ustanovljeno l. 1852.
Teod. Korn
Ljubljana
Poljanska c. št. 8
(prej Henrik Korn)
krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave

Pisalni stroj
vzamem na posodo.
— Ponudbe na upravo „Jugoslovana".

Oglašujte v »Jugoslovanu!«

Potrti globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljeni brat, gospod

Karol Kalmus

zasebnik

dne 6. t. m. ob pol 6. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 7. novembra 1930 ob 4. uri pop. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1930.

Zalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Nc II 34/28—5 in Nc II 38/28—4. 3—3

Drugi edikt.

Ker je v tusodnem ediktu z dne 4. aprila oziroma 7. marca 1928, opr. št. Nc II 34/28—3 in Nc 38/28—2, določeni rok potekel, se v smislu zakona z dne 25. julija 1971 d. z. št. 96 pozivajo vsi oni, ki bi bili vsled obstoja ali vsled knjižnega vrstnega reda vpisov v vložkih nove zemljiške knjige za davčno občino Bakovci in Noršinci v sodnem okraju Murska Sobota tičočih se bremenilnih pravic, oznamenjenih pod b) gori navedenih prvih ediktov, v svojih pravicah prikrajšani, naj vlože svoje ugovore najkesneje do 30. maja 1931 pri okrajnem sodišču v Murski Soboti, ker bi sicer vpisi zadobili učinek zemljiško-knjižnih vpisov.

Če se editni rok zamudi, postavitev v prejšnji stan ni dopustna; tudi se omenjeni rok posameznim strankam ne sme podaljševati.

Višje deželno sodišče v Ljubljani, odd. II.,
dne 25. oktobra 1930.

*

C 382/30—2. 2679

Oklic.

Tožeča stranka Pozeb Ivan, na Bregu, zastopan po drju. Prus Antonu, odvetniku v Konjicah, je vložila proti toženi stranki Kalšek Mihaelu, posestniku na Blatu, radi 1000 Din k opr. št. C 382/30—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 2. decembra 1930. ob devetih pred tem sodiščem v izbi štev. 4 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja Fink Mihael, hranilnični uradnik v Konjicah, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca

Okrajno sodišče v Konjicah, odd. II.,
dne 28. oktobra 1930.

*

P 38/30—1. 2689

Razglasntev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča na Vrhniki z dne 2. oktobra 1930., opr. štev. L 10/30—8, je bil Grom Ignacij, posestnik na Stari Vrhniki 39, zaradi pijančevanja in zapravljivosti omejeno preklican.

Za pomočnika je bila postavljena Grom Marija, posestnikova žena na Stari Vrhniki št. 39.

Kr. okrajno sodišče na Vrhniki,
dne 27. oktobra 1930.

*

E 746/30—7. 2677

Dražbeni oklic.

Dne 28. novembra 1930. ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: hiše z gospodarskimi poslopji, njiv, travnikov in gozdov, zemljiška knjiga Otovci, 1/24 vl. št. 4, 141, 37/505 vl. št. 139 in 35/504 vl. št. št. 162.

Cenilna vrednost: 2330 Din 68 p; najmanjši ponudek: 1552 Din 80 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti,
dne 24 oktobra 1930

*

E IX 256/30—28. 2672

Dražbeni oklic.

Dne 22. decembra 1930. ob 11 uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Koroška vrata, vl št. 23.

Cenilna vrednost: 526.964·20 Din; vrednost pritikline: 115.350 Din; najmanjši ponudek: za zemljišče s pritiklinami 353.452·10 Din, za semljišče brez pritiklin 287.205·42 Din, za pritikline 76.913·32 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
27. oktobra 1930.

*

E 718/30—13. 2678

Dražbeni oklic.

Dne 30. decembra 1930. ob pol tih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin po posameznih vložkih: 1. zemljiška knjiga Šenturška gora, vl. št. 433, 299, 426, parc. št. 1046 koča cenilna vrednost 2500 Din, parc. št. 1231 travnik cenilna vrednost 2000 Din, parc. št. 1048 gozd 12/127 tink, cenilna vrednost 46 Din 92 p;

2. zemljiška knjiga Kokra, vl. št. 97, 101, 102, 103, 36 parcel gozdovi — 12/127 tink — cenilna vrednost 5371 Din 68 p, parc št. 133/10, 18, 33, 48 gozdovi — 6/60 tink cenilna vrednost 370 Din parc. št. 133/128, 56 gozda — 6/60 tink cenilna vrednost 410 Din, parc. št. 133/21 in 36 prva gozd, druga njiva 6/60 tink cenilna vrednost 390 dinarjev; najmanjši ponudki: 1667 Din; 1334 Din; 32 Din; 3582 Din; 246 Din; 274 Din; 260 dinarjev.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kranju,
dne 5. novembra 1930.

*

E 212/30—7. 2680

Dražbeni oklic.

Dne 30. decembra 1930. ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Lužarja, vl. št. 220 in 234.

Cenilna vrednost: 25.018 05 p; najmanjši ponudek: 16.678 Din 70 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Vel. Laščah,
dne 31. oktobra 1930.

*

E 213/30—11. 2686

Dražbeni oklic.

Dne 30. decembra 1930. ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vel. Lašče, vl. št. 173 in 381.

Cenilna vrednost: Din 173.325·13; najmanjši ponudek: Din 115.554·09.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Vel. Laščah,
dne 29. oktobra 1930.

*

E 464/30—4. 2666

Dražbeni oklic.

Dne 9. januarja 1931. ob polenajsti uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Dolsko, vl. št. 3.

Cenilna vrednost: Din 186.911·65. vrednost pritikline: Din 1000·—; najmanjši ponudek: Din 124.618·—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Sevnici,
dne 24. oktobra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

No. 22.297/30.

Razglas.

Deželno sodišče v Ljubljani je s sodbo K zp. VI. 2100/30/44 od 14. oktobra 1930. po § 55. k. z. prepovedalo Zajcu Francetu, roj. 15. oktobra 1910. delavcu, stanujočemu v Sv. Valburgi, obč. Smlednik, zahajati v krčme za dobo dveh let po prestani kazni.

Prepoved stopi v veljavo dne 8. marca 1931. in traja do dne 7. marca 1933.

To se objavlja v smislu § 54. uredbe o izvrševanju očuvalnih odredb, Služb. nov. kraljev. Jugoslavije od dne 23. marca 1930., št. 17/VI.

Sresko načelstvo v Kranju,
dne 30. oktobra 1930.

*

Št. 9860/II. 2683—2—1

Razpis.

Direkcija drž. rudnika v Velenju razpisuje za na dan 24. novembra 1930. ob 11. uri nabavo

100 kom. železnih drogov.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 31. oktobra 1930.

*

9905/II. 2685—2—1

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje na dan 25. novembra 1930. ob 11. uri nabavo:

2.000 kg pšenične moke št. 0 gg,
8.000 kg pšenične moke št. 0 g,
15.000 kg pšenične moke št. 6,
1.000 kg bučnega olja,
2.000 kg mila,
1.000 kg kave »Santos« I.,
100 kg čaja,
5.000 kg koruze.

Pogoji se dobue pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 30. oktobra 1930.

*

Štev. 1678—1930. 2688—3—1

Razpis.

Po naročilu kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 24. oktobra 1930., VI. No. 20.787 razpisuje uprava banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v Ljubljani po zakonu o državnem računovodstvu (člen 86—105, oddelek B, pogodbe in nabave) pismeno ofertalno licitacijo.

na dan 10. decembra 1930. ob 11. uri in sicer za dobavo 700 kocev.

Licitacija se vrši v ravnateljski pisarni banovinske bolnice za duševne bolezni v Ljubljani, Poljanski nasip 52.

Podrobnejša pojasnila dobe interesenti ob uradnih urah pri upravi bolnice, kjer si lahko ogledajo tudi vzorec za koce, ki jih je dobaviti.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenci na dan licitacije med 10. in 11. uro dražbeni komisiji, če jih ne dopošljejo prej pravočasno po pošti.

Ponudbe morajo biti v zapečatenem ovitku (kuverti) z oznako: »Ponudba za dobavo 700 kocev ponudnika N. N.«

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu dobavni pogoji v celoti znani in da nanje pristaja.

Obenem s ponudbo, toda v posebni kuvert je treba predložiti dražbeni pomisiji:

1. potrdilo o položeni kavciji,
2. potrdilo o plačanih davkih za tekoče tri mesečje,
3. potrdilo o dražbeni sposobnosti.

Vsak ponudnik mora pravočasno položiti kavcijo, jugoslovanski državljani 5%, inozemci 10% ponujene vsote. Kavcijo je treba položiti v gotovini ali v vrednostnih papirjih po členu 88. zakona o državnem računovodstvu, in sicer pri Hipotekarni banki, davčnem oblastvu ali pri upravi bolnice, pri poslednji najkesneje do 10. ure na dan licitacije.

Licitacijska komisija in nadzorna oblast nista vezana na najnižjo ponudbo.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1930.

Uprava banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec.

*

Štev. 1193/30. 268

Objava.

Po § 8 adv. zakona se objavlja, da je gospod Sbrizaj Teodor z današnjim dnem vpisan v tukajšnji imenik advokatov s sedežem v Gornjem gradu.

Advokatska komora v Ljubljani,
dne 4. novembra 1930.
Podpredsednik: **Dr. Žirovnik Janko, s. r.**

Razne objave

269

KRANJSKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA.

Vabilo

na šestdesetprvo redno glavno skupščino delničarjev,

ki bo

v sredo, dne 26. novembra 1930, s pričetkom ob 14. uri 30 minut,

v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poslovno poročilo za leto 1929/30.
2. Poročilo pregledniškega odbora in sklepanje po njegovem predlogu o razrešnici, ki naj se izreče upravnemu svetu.
3. Sklepanje o računskem zaključku in o uporabi čistega dobička.
4. Volitev pregledniškega odbora.
5. Potrdilo kooptacije enega člana v upravni svet.
6. Volitev članov upravnega sveta.

Gospodje delničarji se naprošajo, da položijo svoje delnice najkesneje do 18. novembra 1930 v polog pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah ali pri enem izmed sledečih bančnih zavodov: pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani, pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ali pa pri Dunavski banki v Beogradu, Kralja Petra ulica 47, ter da si isto tam dado izročiti svoje izkaznice.

Upravni svet.

*

2690—3—

Poziv upnikom.

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni, r. z. o. z., je po sklepu občnega zbora z dne 15. oktobra 1930. prešla v likvidacijo in se razdruži.

Eventualni upniki naj prijavijo svoje terjatve do 31. decembra 1930.

Likvidatorji.

*

Objava.

Izgubil sem svoje zadnje šolsko izpričevalo šest-razredne osnovne šole v Brežicah ob Savi izdano dne 21. julija 1920.

Proglašam ga za neveljavno.

Bogomir Dolinar, s. r.
železniški uslužbenec.

*

269

Objava.

Izgubil sem Rešenje ministrstva prosvete 6 N. br. 11004 z dne 28. februarja 1924. o moji prevedbi na uradniški zakon ter ga proglašam za neveljavno.

Macarol Rudolf, s. r.
učitelj v Šoštanju.

Conan Doyle: 26

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel z avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

Tako je mineval dan za dnevom in prav tako gotovo, kakor je prišlo jutro, je spoznal, da so njegovi nevidni sovražniki nadaljevali svoj zapisnik in napisali na kakem vidnem kraju, koliko dni še šteje njegov čas. Včasih so se usodepolne številke prikazale na stenah, včasih na tleh, tupatam tudi na majhnih kosih papirja, ki so bili pritrjeni na vrata ali na ograjo. Spričo tega se ga je polastila groza, ki je bila malodane praznoverna. Shujšal je in postal nemiren in pogled mu je prestrašeno begal naokoli kakor oči preganjane živali. Samo eno upanje je še imel, in to je bil prihod mladega lovca iz Nevade.

Dvajset se je izpremenilo v petnajst, in petnajst v deset, toda še vedno ni bilo nobenega glasu o njem. Druga za drugo so se zmanjševale številke, vendar še vedno ni bilo nobenega znamenja o njem. Kadarkoli je kak jezdec dirjal po cesti ali voznik zavpil nad svojo živaljo, je stari farmar pohitel k vratom, misleč, da je naposled prišla pomoč. In končno, ko je videl, da se je številka pet umaknila štirim in le-ta zopet številki tri, mu je upadlo srce. Izgubil je vsako upanje na rešitev. Sam in s svojim omejenim poznanjem gor, ki so obdajale naselbino, je vedel, da je brez moči. Bolj uporabljene ceste so bile dobro zastražene, in brez dovoljenja zbora ni mogel nihče po njih dalje. Kamorkoli se je obrnil, nikjer ni bilo videti pota, kako bi se izognil udarcu, ki je visel nad njim. In vendar ni stari rec nikoli omahoval v svojem sklepu, da se rajši loči od življenja kakor da privoli v to, kar je bilo po njegovih nazorih nečastno za njegovo hčer.

Neki večer je sedel sam, razmišljal o svojih neprilikah in zaman iskal rešitve iz njih. Tisto jutro se je bila prikazala številka 2 na steni njegove hiše, naslednji dan pa je bil poslednji dovoljenega mu časa. Kaj se zgodi potem? Vsakovrstne nejasne in strašne domneve so mu rojile po glavi in mu razvnemale domišljijo. In njegova hči — kaj se zgodi z njo po njegovi smrti. Ali ni bilo nobene rešitve iz nevidnega omrežja, ki so ga razpredli okolu njiju? Glava se mu je povesila na mizo in ihtel je spričo misli, kako da je brez vsake moči.

Toda kaj je bilo to? V tišini je začul rahel praskejoč glas — zamolkel, vendar pa zelo razločen v nočni tišini. Prihajal je od hišnih vrat. Ferrier se je splazil v vežo in pozorno poslušal. Nekoliko trenutkov je bilo vse tiho, zatem pa se je zamolkli glas ponovil. Očividno je nekdo prav na rahlo trkal po enem delu vrat. Ali je bil morda kak polnočni morilec, ki je prišel izvršit morilno povelje skrivnega sodišča? Ali je bil drug pomočnik, ki je pisal, da je napočil zadnji dan dovoljenega odmora? John Ferrier je čutil, da bi bila trenutna smrt bolja kakor pa negotovost, ki mu je pretresala živce in srce. Planil je naprej, odmaknil zapah in odprl vrata.

Zunaj je bilo vse tiho in mirno. Noč je bila jasna in zvezde so svetlo migljale na nebu. Mali sprednji vrt, ki ga je obdajal plot in vrata, je ležal pred farmarjevimi očmi, toda niti tu niti na cesti ni bilo videti žive duše. Ferrier je olajšano vzdihnil, se ozrl na levo in desno, ko pa je pogledal naravnost pred se, je osupnil. Na tleh je videl ležati nekega človeka.

Ta prizor ga je tako prestrašil, da se je naslonil ob steno in se prijel za grlo, da bi udušil vsak mogoč krik. Prva njegova misel je bila, da ima pred seboj ranjenega ali umirajočega človeka, ko pa ga je natančneje motril, je videl, kako se je pričel kakor kača hitro in tiho plaziti po tleh do veže. Čim je dospel v hišo, je skočil pokonci, zaprl vrata in se je začudenemu farmarju pokazal silni in odločni obraz Jeffersona Hopa.

»Dobri Bog!« je zahropel John Ferrier.« Kako si me prestrašil! Kaj pa je vzrok, da si prišel na tak način?«

»Daj mi jesti,« je odgovoril prišlec hripavo. »Osemintirideset ur že nisem imel časa za en grižljaj ali požirek.« In z vso slastjo se je lotil mrzlega mesa in kruha, ki je še od večerje ostal na mizi. »Se Lucija počuti dobro?« je vprašal, ko se je okrepčal.

»Skoraj da. Ničesar še ne ve o nevarnosti.«

»To je dobro. Hiša je zastražena na vseh straneh. Zavoljo tega sem se priplazil do nje. Bržkone na vso moč pazijo in stražijo, toda niso še toliko pametni, da bi ujeli washoeskega lovca.«

Ko je John Ferrier spoznal, da ima vdanega in zvestega zaveznika, je postal ves drugačen. Prijel je roko mladega moža in mu jo presrčno stresel. »Mož si, na katerega smo lahko ponosni,« je rekel. »Ni jih mnogo, ki bi hoteli deliti z nami naše nevarnosti in nadloge.«

»Že dobro,« je odgovoril mladi lovec. »Spoštujem vas, toda ako bi vi sami tičali v teh škripcih, mislim, da bi si bil dvakrat premislil, preden bi vtaknil glavo v to sršenovo gnezdo. Lucija me je privedla sem in preden se njej kaj žalega prigodi, mislim, da bo eden izmed Hopove družine v Utah manj na svetu.«

»Kaj hočemo napraviti?«

»Jutri je vaš poslednji dan in ako ne ravnate v današnji noči, ste izgubljeni. V Eagle Rovine imam mulo in dva konja. Koliko denarja imate?«

Borza za ponošene obleke

Edina borza za ponošene stare obleke se nahaja v Berlinu, nekako na meji med židovskim in delavskim delom mesta. Tam se nahaja neka gostilna, kjer se zbirajo trgovci in prekupčevalci starih oblek iz cele Nemčije, kajti ta borza je merodajna tudi za provinco. In kakor je dostop na »veliko« borzo dovoljen in mogoč le finančnim magnatom, tako tudi na borzo za ponošene obleke nima vsak dostopa; nihče ne more na borzo, ki bi utegnil na tak ali tak način motiti.

Trgovina s ponošenimi oblekami se začne že zjutraj ob osmih. Takrat se zbirajo od vseh strani »borzni disponenti«, ki nosijo svoje blago kar nezavito v rokah, ali pa v škatljah, zvežnjih in kovčegih. To so »akcije«, ki so jih po celem mestu nakupili prejšnji dan. Včasih jih čakajo »borzni mešetarji« že pri vhodu in se vržejo nanje kot tigri, da bi količkaj dobro blago prekupili zase ali pa za svoje gospodarje: veletrgovce, trgovce na deželi, špekulante itd.

Borzo za ponošeno obleko je ustanovilo »društvo za trgovino s staro kramo« v Nemčiji. To društvo ima 300—400 članov, ustanovljeno pa je bilo pred 45 leti. Društvo si je polagoma pridobilo ugled, pa tudi precej premoženja. Na čelu društva stoji predsednik, potem prvi in drugi podpredsednik, več tajnikov in zapisnikarjev, razni cenilci itd. Člani društva so večinoma ugledni obrtniki, mali in veliki trgovci, pa tudi propadli fabrikanti, katere društvo podpira, kajti naloga društva ni le trgovska, ampak je tudi socialna. Društvo daje siromašnejšim članom posojila, bolnim članom pa izplačuje bolniške prispevke. Denar dobiva društvo za svoje podpirane večinoma od čistega dohodka raznih prireditev.

Večinoma so pač le revni ljudje, ki se poskušajo s pomočjo društva še obdržati nad vodo in si zaslužiti svoj vsakdanji kruh. Obleke, ki so jih nakupili po mestu, prodajajo tukaj z malim dobičkom naprej na trgovce, ki trgujejo s starimi oblekami kdo ve kje. Res je pač, da so si nekateri od teh ljudi pridobili že lepo premoženje, kar je pač pri vsaki trgovini mogoče, v glavnem pa je tudi trgovina s ponošeno obleko silno odvisna od konjunkture.

O čem ti »borzijanci« govore? Večinoma tudi oni tožijo in stokajo nad današnjimi slabimi časi in se z bridkostjo spominjajo na ono lepo dobo, ko se ljudje niso nič obotavljali, predno so si naročili novo obleko, ampak so si dali obleke kratkomalo pomeriti, pa je bilo vse prav in v redu. Takrat so trgovci s ponošenimi oblekami imeli dovolj blaga in priložnosti za nakup in s tem seveda tudi zaslužek. To je bila takrat zlata doba za »borzo s ponošenimi oblekami«. Iz cele Nemčije je prihajalo takrat v Berlin na stotine trgovcev na dan, ki so kupovali in prodajali; potem so prihajali takrat v Berlin magnati med starinarji iz vseh dežel sveta, ki so hoteli obleči s starimi oblekami kar cele narode. Tu pa je izbruhnila vojna in berlinska občina je vzela vso trgovino s starimi oblekami v svoje roke, da je mogla oblačiti civilno prebivalstvo in invalide.

Dandanes prihajajo na to borzo le še posamezni trgovci iz Šlezije in pa iz Porenja, da nakupujejo v Berlinu obleke za siromake svojih krajev. Inozemstvo se za nemško trgovino s starimi oblekami ne zanima več, ker imajo deloma starih oblek dovolj doma, deloma pa zarad visokih carin, ki to trgovino silno otežujejo. Je sicer še nekaj večjih trgovcev, ki nakupujejo stare obleke za inozemstvo, zlasti za Afriko in Azijo, toda ti trgovci se redko poslužujejo borze.

Odkod naj torej »borzijanci« dobivajo svoje blago? Kje naj dobi dobro ohranjeno moško obleko za 30—40 mark, ki je po izrekih »borzijancev« dvakrat več vredna kot nova, čeprav velja nova obleka dvakrat toliko? Gospodarske razmere so danes hude in vsak nosi svojo obleko, dokler jo more! Za borzo je to huda kriza.

Kakor vse drugo, tako je dandanes tudi trgovina s staro obleko zelo špecijalizirana. So »borzajanci«, ki kupujejo le stare čevlje, drugi zopet kupujejo in prodajajo samo frake in smokinge, zopet drugi hočejo imeti pa klobuke ali plašče. Ženske kupčujejo navadno le z žensko obleko. Mnogo ljudi pa, ki pridejo na borzo, sploh nič ne kupujejo in nič ne prodajajo, ampak so le »kibici«, ki se prihajajo na »borzo« zabavat.

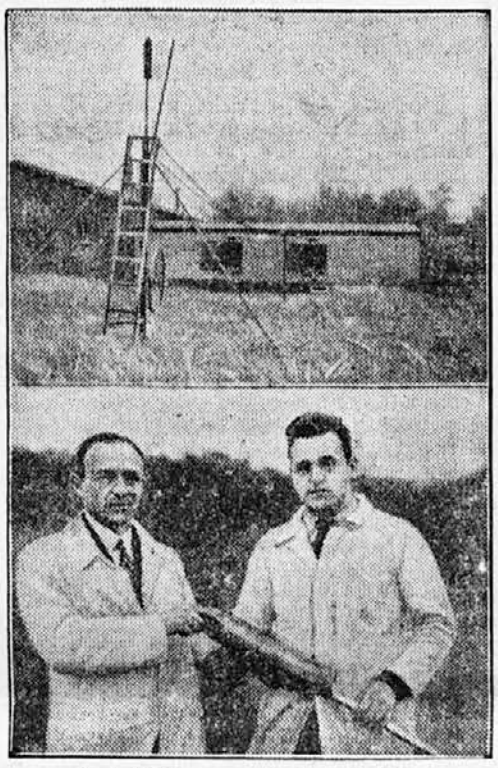

Letališče za raketna letala

Slika nam kaže prostor v Reinickendorfu pri Berlinu, kjer delajo poskuse z raketnimi letali. Raketo vžgo od daleč z elektriko. — Spodnja slika pa nam kaže vodjo letališča inženerja Nebel-a (na levi) in njegovega pomočnika inženerja Riedel-a.

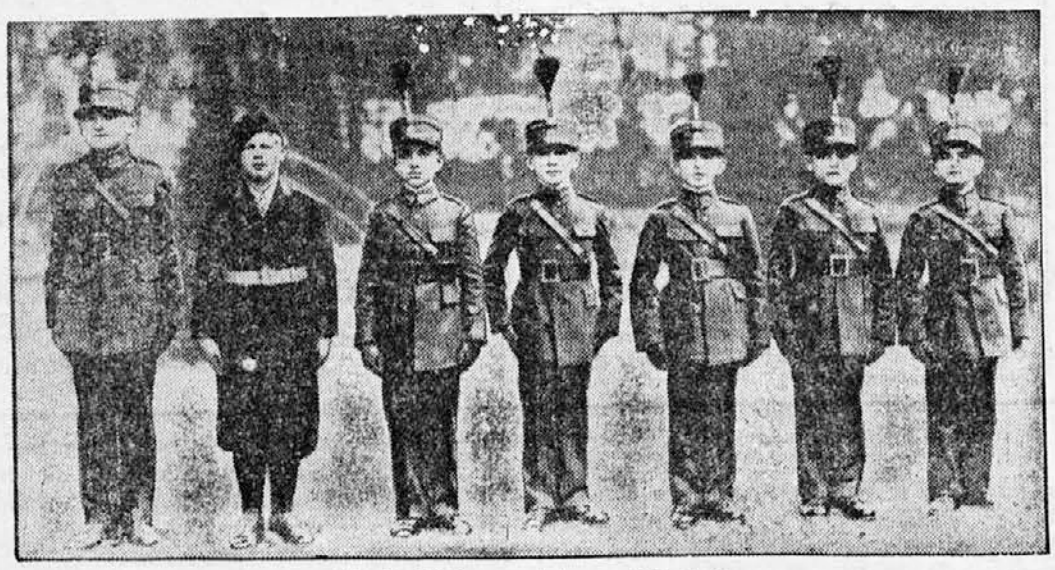

Kralj, ki je postal zopet kadet

Rumunski prestolonaslednik Mihael (drugi od leve) in njegovi tovariši v kadetni šoli. Po povratku svojega očeta Karola na kraljevski prestol se je prestolonaslednik vrnil v kadetnico.

Kaj slišimo v zrakoplovu?

Leti z zrakoplovom so danes že precej svoje zanimivosti in pomembnosti izgubili, ker svet leta danes bolj z letali kakor z zrakoplovi, toda miren let brez hrupa po zraku ima še vedno svojo privlačnost. Lepoto mirnega leta z zrakoplovom je nedavno opisoval prav na široko neki francoski list, ki pa je pripomnil, da tudi v visokih višinah le ni popolnoma mirno. Hrup prodira od zemeljske površine visoko v zrak, kajti zvočni valovi, ki prehajajo iz gostejše zračne plasti v redkejšo, se širijo v redkejših plasteh toliko lažje, ker jih nič ne odbija in ne zadržuje na njihovi poti.

Z natančnim merjenjem so ugotovili, da sliši človek žvižg lokomotive še 3000 metrov, drdranje vlaka pa 2500 metrov visoko. Pasje lajanje je bilo slišno še v višini 2800 metrov, zvonenje in petelinje petje pa do 1600 metrov. Bobnanje je slišno do višine 1400 metrov, ropot tovornih vozov na mestnem tlaku pa do 1200 metrov. Človeški glas doseže višino 1000 metrov, žabje reglanje pa do 900 metrov. Posamezne besede pa so razumljive le do 500 metrov višine, čeprav sega človeški glas 1000 metrov visoko. Če se pa hoče letalec iz zrakoplova pogovarjati z ljudmi na zemlji, se mora spustiti na 100 metrov visoko nad zemljo.

Kako delajo hrup

Za razna predavanja v radiju itd. je važno, če lahko reproducirajo tudi razne šume in hrupe. To pa ni tako lahka stvar, kajti kako naj radijo sprejema in oddaja ropot avtomobilskega motorja, ki ga ravno zaganjamo?

S tem vprašanjem se je do podrobnosti natanko pečal newyorški inžener A. W. Nichols. Po dolgoletnih poskusih se mu je posrečilo posnemati vsak ropot in hrup.

Streljanje s strojnicami posnema s tem, da tolče s kosom lesa na usnjato blazino. Mal električni motor okrbi vse šume, ki jih daje žaga, drugi aparati pa posnemajo avtomobilske hupe, po cesti drdrajoče vozove, fabriške sirene in nevihte. Hrup drdrajoče lokomotive dobimo, če napnemo nekaj žic na cinkasto škatljo in žico gladimo s predmetom, ki ima grobo površino. Posnemati je mogoče z aparati mijavkanje mačk ali pa rjovenje levov. Če hočemo, da slišimo, kako je počila steklenica, je treba pritisniti na nekem aparatu le na gumb in takoj slišimo tudi žvenket črepinj. Šumenje morskih valov slišimo, če potegnemo žičnato krtačo parkrat po bobnu. Tudi sopihanje utrujenega človeka se da umetno posneti, tako da ga danes skoraj ni šuma ali hrupa, ki ga ne bi mogli slišati, kadarkoli ga hočemo.

Koliko je ljudi?

Profesor Griffith Taylor je nedavno tega predaval v »mednarodnem klubu« v Chikagu, da bi imela Amerika, če bi bila tako gosto naseljena kot Evropa, 702 milijona belih prebivalcev. Kdaj bo Amerika, (t. j. Zedinjene države) dosegla to število, se pa ne da izračunati, ker je vse odvisno od tega, koliko ljudi lahko ameriška zemlja prehrani. Južna Amerika pa bi na podlagi istega razmerja morala imeti 115 milijonov belih prebivalcev, južna Afrika 82, Avstralija pa 62 milijnov. Temu številu belcev pa bi morali prišteti še število raznobarvnih domačinov. Središče Amerike in s tem tudi središče vsega sveta bi bilo mesto Chikago.

Za Taylorjem je govoril kitajski generalni konzul v San Franciscu o razvoju Kitajske. Rekel je, da sedanji nemiri Kitajsko precej manj pretresajo kakor se pa to splošno misli. Ljudje pač radi pretiravajo. Neizmerno kitajsko ozadje nemirov sploh nič ne čuti in zato se notranjost Kitajske razvija čisto po načrtu. Ta načrt pa predvideva za Kitajsko v 20 letih ljudskih šol za 40 milijonov otrok, ki jih bo poučevalo 1,400.000 učiteljev v 1 milijonu šolskih sob. Stroški za vzgojo šolskih otrok pa bodo takrat znašali 280 milijonov dolarjev.

Kako bo?

Mi živimo danes v dobi »kolektivizma«. Mi živimo danes v dobi »solidarizma« in »socializma«. Mi živimo v dobi, ko pravijo, da človek ni nič, da osebnost ni nič, ampak samo »masa« je nekaj. In se veselimo v tej dobi ogromnega napredka človeštva in s pomilovanjem gledamo nazaj na tiste žalostne in nesrečne čase, ko je še človek nekaj veljal kot človek in ne samo kot del edinozveličavne mase.«

Nemški pisatelj Ignacij Wrobel pa pravi na vse to:

»... in ko bo vse to minilo — ko bo vse prišlo na mrtvo točko: naše navduševanje za maso in naše veselje, da nastopamo v masah, da zijamo in kričimo v masah in da v masah lahko vihtimo zastave in zastavice, torej ko bo minila ta modna bolezen, ki z lažjo pretvarja najnižje osobine človeka v njegove najvišje dobrine; ko bodo ljudje postali sicer ne pametnejši, ampak vsega tega trudni in naveličani; ko bo vsega boja zaradi fašistovstva konec in ko bodo zadnji svobodarski begunci pomrli —

takrat bo nekega dne postalo moderno biti svobodoljuben.

Takrat bo nekdo prišel, ki bo odkril nekaj velikanskega: odkril bo zopet človeka. Odkril bo, da še živi neki organizem, ki mu pravimo človek, in da se vse suče in vrti le okoli tega. Ali je ta organizem človek — srečen ali pa ni srečen, okoli tega vprašanja se vse suče! In da je ta organizem svoboden, to je cilj. »Skupine« so nekaj postranskega; ne gre za to, da »skupine« žive, ampak zato, da človek živi, ker brez človeka tudi ni »skupin«.

Mož, ki bo tako govoril, bo dosegel velik učinek. Ljudje ga bodo slavili in bodo govorili: »To je pa nekaj čisto novega! Ta človek je pa res korajžen! Kaj takšnega še nismo nikdar slišali! Za človeštvo prihaja nova doba.

To bo učinkovalo in na stotisoče črnih, rjavih in rdečih srajc bo zletelo v kot. Ljudje pa bodo začeli zopet zaupati sami v sebe brez strahu pred tem, kaj bo rekla kakšna »večina« ali »skupina«.

Tako se bo to nadaljevalo, dokler ne bodo ljudje zopet začeli nositi — kaj pa? No, rjave, rdeče, rjave in plave skupinske srajce...

Skok s padalom iz višine 15.000 metrov

Pilot Viljem Markgraf iz Monakovega se hoče dvigniti z zrakoplovom 15.000 metrov visoko, iz te višine pa se hoče spustiti na tla s padalom. Pobudo za njegovo namero mu je dal poskus profesorja Piccarda, ki se je nedavno hotel pri Augsburgu dvigniti s posebnim zrakoplovom v to višino, pa je moral zaradi neugodnega vremena svojo namero opustiti.

Povodenj pri Vratislavi

Slika nam kaže 700 let stari nekdanji samostan Leubus pri Vratislavi (Breslau). V samostanu se nahaja sedaj umobolnica. Okoli samostana se je razlila reka Odra (Oder).

Velika parada »Heimwehra« na Dunaju

Avstrijska »Heimwehr« je priredila 2. novembra na Dunaju veliko parado zaradi volilne agitacije. Volitve bodo v Avstriji 9. novembra. Parade se je udeležilo okoli 20.000 članov »Heimwehra«, ki so korakali po znamenitem dunajskem »Ring«-u. Slika nam kaže avstrijskega zveznega kanclerja Vaugoina (v civilni obleki) in majorja Fey-a (na Vaugoinovi desnici)

Izdaja tiskarna »Merkur«. Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Janez Debevec. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.